

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izahaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katol. Bankovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Mir božičnih praznikov.

Vse se pripravlja na božične praznike! Skrbna mati je očistila sobe, pripravila perilo, in sedaj se ogleduje po shrambi, da bo miza na praznike dobro pogrnjena. Oče je končal svoje delo v gozdovih, vinarstvih, na polju in travnikih ter se mudi zadnje dni okoli domače hiše, da še tukaj spravi vse v lep red. Otroci, ki so izven doma, pošiljajo pisma, da se vrnejo ob praznikih k ljubim starišem in da že komaj pričakujejo veselega svidenja. Trgovci imajo te dni polne trgovine, obrtniki ter rokodelci pa polne roke dela. Vse se pripravlja na božične praznike!

In naše srce, tudi ono se pripravljajo po svoje na praznike. Tajno, tiho in polagoma prihajajo vanj nenavadna čustva. Nekaj blaženega imajo ta čustva v sebi, nekaj svetega, nekaj osrečujočega. Človeka povzdignejo nad nižino vsakdanjih prepričanj in bojov, osvobodijo ga trdih, in večkrat umazanih vezi kruhoborskega življenja, ter dajo njegovi duši prost polet v kraljestvo vzvišenih čustev miru, ljubezni do bližnjega ter odpuščanja vsem nasprotnikom. Tudi naše srce se pripravljajo po svoje na božične praznike!

Glasno in veselo se razlegajo zvonovi domače cerkve po dolinah in bregovih. Čudno! O božičnih praznikih pojejo zvonovi drugače kot navadno, in o velikonočnih praznikih zopet drugače. O Božiču pojejo tako miho, tako mirno in k sebi vabeče! In ljudje radi sledijo vabljenju božičnih zvonov. Od vseh strani prihajajo k cerkvi, kakor pisani trakovi se gibljejo cele vrste ljudi po cestah in potih, ki se stekajo vse k cerkvi. Tudi orglje pojejo drugače kakor drugokrat. Kakor bi bile napolnjene z veseljem in pristrano molitvijo.

Jaslice nas pozdravljajo s postranskega oltarja. Ah, te jaslice! Zarko oko nežnih otrok, kako bistro in živalno si ogleduje Jezusčka, pastirje in živinico. To je dogodek za naše najmlajše zemljane, kadar gledajo skupino sv. družine, po tuje oblečene pastirje in v les upodobljeno čredo v slikovitih, bujnih barvah lepo razpostavljeno pred seboj. Mlada srea živijo ob teh pogledih in pobožne matere jih morajo opominjati, da tuintam vendar sklenejo rokice k molitvi in molijo Onega, kojega rojstvo obhajamo.

Popolnoma drugače prihajajo odrasli ljudje k jaslicam. Z veseljem, globokim in tihim veseljem, da se je rodil Odrješnik. Iz ljubezni do nas je prišel na svet, da nas potegne iz teme prevar in pregreh. Ni prišel, da nas kara in kaznuje, ampak da nas vabi k sebi in nam odpušča. Naša pota so polna zmot in naša srca polna neurejenih želj, mi potrebujemo odpuščanja. Pri božjem Detetu ga najdemo, ravno zaradi tega je prišel Odrješnik med nas. Z zaupanjem poklekamo pred jaslicami ter tožimo božjemu Detetu svoje zmete in pregrehe. In prepričani smo, da smo našli uslišanje. Mir, blaženi mir božičnih praznikov se vseljuje v naša srca. Srečne se čutimo, ker naša srca počivajo za trenotek pri Bogu.

Blaženi, tajinstveni in osrečujoči mir božičnih praznikov, ne zapusti naših src. Ljubo Dete v jaslicah, ostani vedno pri nas!

Kaj nam je treba pripraviti za ljudsko štetje.

Pri ljudskem štetju, ki se vrši po celi državi z 31. decembrom, morajo gospodarji, oziroma stariši, imeti pripravljena naslednja dokazila:

I. Listine dokazujoče ime, rojstni kraj, starost in domovinstvo (zlasti rojstni list, domovnico, poročni list, delavsko knjigo, družinsko knjigo, viničarsko knjigo, potni list in enake).

Za vsako h gospodarstvu spadajočo osebo, nadalje za vsakega ne pri stariših stanujočega sina in za vsako ne pri stariših stanujočo hčer, kateri še niso samosvoji (polnoletni ali proglašeni za polnoletne) ravno to.

II. Po 1 matični izpisek ali po 1 poverjeni prepis krstnega lista:

Za vsakega h gospodarstvu spadajočega, v letih 1891 do 1901 rojenega moškega avstrijskega državljanca in za vsakega v kronovinah in deželah zastopanih v državnem zboru v letih 1891 do 1901 rojenega, ne pri stariših stanujočega sina.

Ta dokazila si morajo priskrbeti dotični gospodarji in stariši.

Takšni matični izpiski se izdajajo na ustmeno ali pismeno, kolka prosto prošnjo zastopni in pristojbine prosto. Za dečke, oziroma mladeniče, rojene v kronovinah in deželah zastopanih v državnem zboru pri onem matičnem uradu, v kojega okolišu so se narodili. Za dečke, oziroma mladeniče, rojene izven kraljevin in dežel zastopanih v državnem zboru, se poverjuje prepisi izvornih rojstnih listov, katere se imajo napraviti stranke same, pri magistratih mest z lastnim štatutom (pri mestnih svetih, mestnih uradih), pri okrajnih glavarstvih in političnih ekspoziturah na ustmeno ali pismeno, kolka prosto prošnjo zastopni in pristojbine prosto.

Ker v prav mnogih slučajih ni mogoče takoj spisati izpisek iz rojstne knjige in ker istotako nabava drugih, pod točko I. navedenih listin dokaj časa zahteva, se vsem, kateri so v smislu tega razglasa zavezani predložiti dokazila, priporočila, da čim najpreje vkrenejo, kar je v dobavo teh listin potrebno, da imajo pred koncem 1910 potrebne listine v rokah.

V vseh občinah mariborskega političnega okraja se bodo štele po števni komisarijih.

Vsak gospodar mora števemu komisariju, izkazanemu z namestitilno listino, ko se zgledi v hiši, oziroma v stanovanju:

1. brez vsakega vpliva in po pravici odgovarjati na v svrhu izpolnjevanja zapisnice stavljenega vprašanja.

2. na zahtevanje dovoliti vpogled v pripravljene listine I. skupine (glej zgoraj.)

3. vročiti slučajne matične izpiske, oziroma poverjene prepise krstnih listov (glej zgoraj točko II.)

Kdor bi se štetju odtegnil ali bi dal napačne odgovore, se ga lahko kaznuje z globo od 2 do 40 K ali z zaporom do 4 dni. Kaznuje se lahko tudi tiste, ki bi ne pripravil vsega, kar je potrebno za štetje. Ako bi kdo zakrivil kake posebne prestopke, si nakopa lahko tudi sodnijsko postopanje.

Vsaka posamezna oseba bo morala odgovoriti na povprečno 30 vprašanj. Vprašalo se bo po imenu, po družinskem ali drugem razmerju do imejitelja stanovanja, po spolu, rojstnih datih, domovinski pravici, verskem izpovedanju, številu družine, občevalnem jeziku, znanju čitanja in pisanja in telesnih hibah. Za nas je najvažnejše vprašanje po občevalnem jeziku. Postavno velja za občevalni jezik samo en jezik, in sicer oni, ki se ga govori v lastni domači družini. Ako tedaj delojemalec govori z delodajalcem nemški, to še ni njegov občevalni jezik, ampak njegov občevalni jezik je oni, ki ga govori v svoji družini. — Kratko rečeno: občevalni jezik je ravno isto kot materni jezik, na vprašanje po občevalnem jeziku moramo ravno tako odgovoriti kakor če bi bili vprašani po materinem jeziku. Vprašalo se bo vsakega tudi po njegovem poklicu in po realnem posestvu v državi. Omenjeno naj še bo, da se vrši ob enem z ljudskim štetjem tudi štetje živine, kar smo sicer že večkrat poročali.

V Mariboru in Celju se bo vpraševalo tudi po stanovanjskih in hišnih razmerah. Poizvedovalo se bo po natančnem opisu stanovanja, visokosti najemnine itd. Vsa vprašanja se morajo odgovoriti tako kakor bo faktično stanje dne 31. dec. 1910. Če bi se tedaj na primer zgodilo, da bi prišel h kakim stranki števni komisar še le okoli 15. jan., potem se mora odgovoriti tako, kakor je bilo 31. dec.

Politični ogled.

— Drž. zbor je zadnji petek, dne 16. t. m. dokončal svoje letošnje delovanje. Sprejel se je trimesečni proračun za leto 1911, podaljšal za dobo enega leta sedaj veljavni pravilnik, ter dovolil začasno za šest tednov avstro-ogrski banki, da še nadalje izdaja bankovce v papirju in da ji ni treba, ako sama noče, v tem času za bankovce odšteti zlatega denarja. Sprejeli so se tudi vsi nujni predlogi, ki so jih stali različni poslanci zaradi uim v svojih volilnih okrajih. V imenu poslancev Kmečke zveze je govoril ob tej priliki dr. Korošec in opozarjal vladne zastopnike, da se naj ozirajo posebno na Spodnje Štajersko, ker tam uime nastopajo leto za letom in ker so se javili novi sovražniki kmečkih pridelkov, namreč črvi, ki napravljajo velikansko škodo. Dr.

Benkovič pa je govoril za znižanje tarifov (prevoznih cen), ki se naj dovolijo za premog, izkopen na slovenskih tleh. Ob koncu petkove seje je želel zbornični predsednik krščanski socialc dr. Pattai vsem vesele praznike, in poslanci so se odpravili v svojo domovino. Državni zbor bo zopet sklican okoli sredine meseca januarja. Med tem ko poslancev ne bo na Dunaju, se bo gotovo sestavilo novo ministrstvo. Mnogi mislijo, da bo cesar zopet baronu Bienerthu poveril sestavo nove vlade, a da baron Bienerth ne bo vzel več v svoj kabinet onih oseb, ki so postale splošno nepriljubljene, kakor finančni minister Bilinski.

— Neodrešeni Italijani, navadno iredentovci nazivani, se imenujejo vsi oni Italijani, ki stanujejo v Avstriji, pa bi radi prišli pod italijanskega kralja. Oba ministra zunanjih zadev, italijanski marki San Giuliano in avstrijski grof Aehrenthal sta letos javno in slovesno zatrjevala, da ni več iredente. Toda kmalu nato sta bila v Avstriji v Gradcu in na Dunaju dva procesa proti iredentovcem, v katerih se se obtožencem dokazale izdajalske zveze z italijanskim kraljestvom, v Italiji pa so imeli italijanski narodovci pred kratkim v Florenci shod, na katerem so padle navdušene besede za neodrešene avstrijske brate. Govorniki so naglašali, da bodo njihove vojne priprave leta 1912. popolnoma dokončane. Vsprejela se je resolucija, v kateri se je poudarjalo: „Zdrav in ploden iredentizem je le oni, kateri brani narodnost neodrešenih pokrajin, z namenom, da najdemo te pokrajine v njih zvestobi in jeziku ohranjene, kadar jih bomo s svojimi prenovljenimi močmi rešili.“ Rešili seveda iz objema avstrijske države! Pozornost vzbujata tudi predlog italijanske vlade poslanski zbornici, da se naj zdatno pomnoži število parobrodov na Jadranskem morju. Brezdvomno je, da se pripravljajo Italija vsepovsod na trenotek, v katerem nas hoče z oboroženo silo oropati Trsta in naših italijanskih pokrajin.

— S Portugalskega prihajajo sedaj bolj redka poročila. A ta pravijo, da ljudje niso zadovoljni z novo framasonsko vlado, ker jim ni prinesla onega blagoslova, katerega je obetala. Pograbili so voditelja pač kraljevo in cerkveno premoženje, a s tem niso osrečili ljudstva, ampak le sebe in svoje prijatelje. Nekatere osebe, ki so prišle pod novo vlado kvišku, so morali že odstaviti, ker so preveč goljufale in kradle. Je že tako, da kjer se druge božje postave ne izpolnjujejo, tam se tudi sedma ne izpolnjuje. Tudi vojaki, ki so se udeležili upora, so hudo nezadovoljni, ker se jim je prej od framasonskih voditeljev mnogo obljubljalo, pozneje pa nič dalo. Na Španjskem je že v krogih okrog kraljeve rodbine minul prvi strah, ki ga je vzbudila portugalska prekucija, in sedaj se kralj zopet pripravljajo, da dela liberalno politiko. Toda zgoditi se mu zna, kakor portugalskemu kralju, da bo ljudstvo pozneje obdržalo liberalizem, poglalo pa kralja.

Mala politična naznanila.

Dne 16. decembra: Delegacije se snidejo dne 28. in 29. t. m. v Budimpešti, da rešijo začasn proračun. — Švicarska zvezna skupščina je izvolila zveznim predsednikom za leto 1911 načelnika oddelka za notranje stvari, Marka Rucheta. — Kitajci hočejo ustavo. V Mukdenu je priredilo 10.000 Kitajcev demonstracijo. Zahtevali so, naj se skliče takoj kitajski državni zbor.

Dne 17. decembra: Na Dunaju so se sešle dne 14. t. m. letošnje vojaške konference (posvetovanja) pod predsedstvom cesarja. Zaključile so se včeraj. — Ruska tajna policija je prišla zopet na sled veliki, po vsej Rusiji razširjeni tajni organizaciji revolucionarjev. Včeraj je zaprla policija v Petrogradu 15 dijakov, obdolženih revolucionarne agitacije, in preiskala veliko hiš. — Novi nemiri so vzbuhnili v Albaniji. Albanci zapuščajo Turčijo in se naseljujejo v Črni gori. Sulaman aga je zbral 300 mož in proglašala novo vstajo.

Dne 18. decembra: Gosposka zbornica bo zborovala v torek, dne 20., in v sredo, dne 21. t. m., da potrdi predloge o državnih potrebsčinah, sprejete v poslanski zbornici. — Češko-nemška pravna pogajanja se to leto ne bodo več vršila. Nadaljevala se bodo šele v prvi polovici januarja prihodnjega leta. Kakor se poroča, je smatrati češko-nemška pravna pogajanja, ki bi se imela vršiti na Dunaju, za popolnoma ponesrečena, in se bodo meseca januarja nada-

ljevala pravna pogajanja v Pragi. — Hrvaški sabor je sklican dne 20. t. m.

Dne 19. decembra: Vojno ministrstvo je ozirom na to, da se bo uvedla dveletna službena doba, in bo treba zato bolj natančnega šolanja vojakov, odredilo, da se imajo v bodoče častniki veliko bolj kakor doslej priučiti drugemu deželnemu jeziku, oziroma jeziku polka, to je moštva. Dosedanji jezikovni tečaj za častnike niso imeli zaželjenega uspeha, vsled česar se bo to zdaj preosnovalo in se bodo uvedle stroge izkušnje; vrhu tega morajo poveljstva jezikovni izobrazbi častnikov posvečati posebno skrb. — Cesar je sprejel včeraj v posebni avdienci barona Bienenbertha in ogrskega ministrskega predsednika Khuenha, ki sta mu poročala o političnem položaju. — Iz Londona se javlja, da se skliče novi angleški parlament dne 8. februarja, katerega dne se slovesno otvori.

Cenjenim naročnikom.

Zopet je pred durmi novo leto, ko bo treba obvestiti za leto 1911 naročnino na „Slovenskega Gospodarja“. Ker je ob novem letu v tiskarni silno veliko dela, zato smo že v predzadnji številki položnice, da spravimo s tem delo naprej. Prosimo pa cenjene naročnike, da bi nam poslali naročnino za leto 1911 že pred novim letom, kolikor jim je to mogoče. Po praznikih namreč in po novem letu se nam delo v upravnistvu grozno kupiči, da ga mnogokrat pri najboljši volji ni mogoče sproti opravljati. Le pomislite, če nam 10.000 do 12.000 naročnikov pošlje v par dneh naročnino, koliko da to vpisovanja! Ako pa se začne naročnina pošiljati že v drugi polovici decembra, se vpisovanje poslanega denarja lepše razdeli in bolj mirno izvrši, kakor če pride po 500 do 800 naročnikov naenkrat. Zatorej prosimo še enkrat, da se začne pošiljati naročnino prej ko mogoče.

Denar se naj pošilja po položnici, ki naj se natančno izpolni. In e se naj razločno piše, ravno tako tudi pošta. Stari naročniki naj zapišejo na položnico nad besedami „Položnica“ besede: **Star naročnik**; novi naročniki pa naj na istem mestu napišejo besede: **Nov naročnik**. Ravno tako se naj zapiše na nakaznico „nov“ ali „star“, če pošlje kdo denar po nakaznici. S tem nam prihranijo naročniki mnogo, mnogo časa. Torej ne pozabiti!

„Slovenski Gospodar“ bo stal s prilogo „Gospodarske Novice“, kakor do zdaj 4 krone na leto.

Vse dosedanje naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti. Vsak naj skuša pridobiti še vsaj enega novega naročnika! Uredniki pa bodo posvetili listu vso skrb, da bo res zanimiv in zabaven. Posebno bo delal urednik „Gospodarskih Novic“ na to, da bo ta prepotreben list za našega kmeta prinašal mnogo koristnega in poučnega berila!

Zdaj torej vrli somišljeniki, na agitacijo, da bo naš list v kratkem v vsaki poštini slovenski hiši!

Uredništvo in upravništvo.

Razne novice.

* **Vesele božične praznike** želimo vsem sodelovalcem, naročnikom in prijateljem našega lista. S temi željami pa združujemo iskreno prošnjo, da sedaj pred novim letom, ko se objavljajo naročnine za list, zastavijo krepko agitacijo za naš list. Močno število naročnikov je moč stranke, je moč misli, katere zastopamo. Sovražniki našega katoliškega kmečkega ljudstva ne zamudijo nobene prilike, da posejejo ljuliko, zato tudi mi ne smemo spat. V delu je rešitev, v agitaciji rast lista in stranke!

* **Imenovanje.** C. kr. finančno ministrstvo je imenovalo c. kr. finančnega komisarja dr. Josipa Povaleja finančnim tajnikom „ad personam“. To je pravi odgovor na vse neosnovane napade v „Marburgerci“ in tudi slovenskih liberalnih časopisih, katerim je bil ta odlični višji finančni uradnik popolnoma po krivici izpostavljen.

Iz sodnijske službe. V pokoj je stopil vodja okrajne sodnije na Vranskem, deželnosodni svetnik g. Rotner.

Razpisana učiteljska mesta. Na petrazredni ljudski šoli v Kapeli pri Radencih ste razpisani mesti učitelja in učiteljice. Šola je v drugem krajevnem razredu. Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov. Prošnje do 20. januarja 1911 na krajni šolski svet v Kapeli. — Na šestrazrednici pri Sv. Barbari v Halozah je razpisano mesto definitivnega učitelja. III. krajevni razred. Prošnje do 10. jan. 1911 na krajni šolski svet pri Sv. Barbari. — Na štirirazredni ljudski šoli pri Sv. Križu na Murskem polju je razpisano mesto učitelja. Šola je v II. krajevnem razredu. Razpisujejo se še naslednja mesta za učiteljice: Pri Sv. Križu na Murskem polju, na okoliški štirirazredni dekliški Franc Jožefovi šoli v Ljutomeru, in na ljudski šoli pri Sv. Petru pri Radgoni. Vsa ta mesta so v II. krajevnem razredu. Prošnje na pristojne krajne šolske svete do 20. januarja 1911. — Razpisano je nadalje do 31. decembra nadučiteljsko mesto na Vranskem, ker je stopil tamošnji nadučitelj S. Meglič v pokoj.

* **Za ljudsko štetje.** Ako bi kateri Slovenec dvomil o tem, ali ga je števni komisar zapisal kot Slovenca, naj pogleda še tekom meseca januarja zapisno polo njegove družine pri občinskem predstojniku. Ta mora namreč po končanem štetju zbrati vse podatke o ljudskem štetju, in jih do 5. februarja vpo-

slati politični oblasti. Če se torej opazi, da je števni komisar drugače vpisal, kot mu je izpovedala stranka, napraviti je treba takoj pritožbo na okrajno glavarstvo. Opozarjamo naše ljudi, naj pazijo na postopanje nemškutarjskih komisarjev, pa tudi naši možje, ki opravljajo posel števnih komisarjev, naj bodo strogo nepristranski, da ne pridejo v nasprotje s kazenskim zakonom. Dijaki in mladina, postavite se zopet pri ljudskem štetju v službo naroda!

* **Iz liberalnega tabora.** Štajerska liberalna stranka vedno bolj hira. Sedaj naznanja, da bo z novim letom „Narodni Dnevnik“ prenehal izhajati. Zapustil bo za seboj dolge in zavest, da je bil najumazanejši list, kar jih je kedaj izhajalo na Štajerskem.

* **Na stražo!** Brez dvoma je, da se bodo liberalci sedaj, ko jim je izdahnul „Narodni Dnevnik“, z vso silo vrgli na agitacijo za svoja še živeča lista „Nar. List“ in „Slogo“. Hodili bodo od hiše do hiše ter lovili naročnike. Naši somišljeniki naj stoje na straži in se pripravljajo na krepek odpor, ki naj obstoji v agitaciji za „Slov. Gospodarja“, „Naš Dom“ in „Stražo“.

* **Naša stranka** je sedaj tudi glede na časnikarstvo močnejša, nego nasprotna liberalna. Tam imajo z novim letom le še „Slogo“ in „Narodni List“, mi imamo „Naš Dom“ za mladinsko organizacijo, tednik „Slovenski Gospodar“ in trikrat na teden izhajajočo „Stražo“. Mi gremo naprej, liberalci nazaj!

* **Kapucini** v Celju nameravajo prihodnje leto povečati in prenoviti svojo redovno cerkev. Kdor pozna to majhno, sicer lično cerkvico in upošteva naval ljudstva, ki prihaja v to cerkvico od vseh strani, ta ve, da je povečanje te cerkvice res potrebno. In da se bo to uresničilo, treba je samostanu pomoči in podpore od vseh strani. Zato se udano podpisani obračam z zaupanjem do vseh samostanskih prijateljev, znancev in dobrotnikov s prošnjo, da me podpirajo pri tem podjetju. Posebno sedaj o božičnih praznikih se vsem priporočam za prav bogato „božično darilce“. — Za dobrotnike se berejo vsak mesec 4 sv. maše! Za vsak dar se že naprej zahvaljuje iz srca — p. Ladislav Hazemali, t. č. gvardijan.

* **Pritožbe** proti odločbam županstev. Ker se čisto dogajajo slučaj, da občani ne vedo, kako naslavljati morebitne pritožbe proti županstvu, je potrebno, da podamo tu točno pojasnilo o tej stvari. Pred vsem moramo imeti pred očmi, da so županstveni posli — v popolnem soglasju z dvojnimi področjem občin dvojni, in sicer posli lastnega in posli prenešenega delokroga. Proti vsaki odločbi ali določili županstva je dopuščen utok ali rekurz. Upoštevati pa je pri tem, da je pot višjih inštanca različna in se ravna po tem: ali se izpodbijalna odločba ali določilo nanaša na samoupravo (lastno), ali pa na politično (prenešeno) področje. V prvem slučaju je utok proti županstvenim odločbam predložiti deželnemu odboru; v drugem slučaju je predložiti utok c. kr. okrajnemu glavarstvu dotičnega okraja, oziroma v tretji inštanca c. kr. mestništvu v Gradcu. Če bi odbor sklepal o rekurzih in stvareh, ki se tičejo političnega (prenešenega) področja, je dotični sklep neveljaven. Naj podamo praktičen izgled. Kak župan izvršuje n. pr. z dvema podžupanoma vred pravico nalaganja kazni. Ker spada ta pravica nalaganja kazni v prenešeno področje, ni smeti utoka proti kazenski razsodbi, ki jo je izdal župan z dvema podžupanoma vred, predložiti odboru, marveč okrajnemu glavarstvu. Vzemimo še slučaj, ko mora odbor sklepati o utoku, vložnem v samoupravnih stvareh proti kakim odločbi župana, tedaj ne sme dotični odborovi seji predsedovati župan. Odbor more torej razpravljati in sklepati o teh utokih kedarkoli si boji, ne da bi mu bilo treba gledati na rok. Taki utoki se smejo prijaviti usmeno v občinskem uradu, ali pa se lahko vlagajo pismeno.

* **Kmetovalci**, pozor! S 1. januarjem 1911 stopi v veljavo nova postavna odredba o varnostnih pripravah pri kmetijskih in drugih strojih. Mlatilnice, domači mlini, vejalnice, stroji za pripravo krme i. dr. morajo biti opremljeni z varstvenimi pripravami, da se preprečijo morebitne nesreče. Kdor ne bo zavaroval strojev, zapade kazni. Natančneje o tem se izve pri županih.

* **Hmeljišča** v Avstriji v letu 1910. Poljedelsko ministrstvo je nedavno izdalo začasno statistiko o velikosti površine zemlje, ki je nasajena v Avstriji s hmeljem. Glasom te je bil leta 1910 v Avstriji nasajen hmelj na 20.037 ha: od tega odpade na Češko 73,2%, Galicijo 11,4%, Štajersko 3,7%, Moravsko 3,1%, in Gornje Avstrijsko 2,6%. Ako primerjamo ta števila z onimi iz leta 1909, vidimo, da so se v letu 1910 hmeljski nasadi omejili, in sicer v celem za 2500 ha (11,5%). Najbolj se je poznalo to na Štajerskem (40,2%), Gornje-Avstrijskem (38,5%), v Galiciji (10,1%), na Češkem (4,7%); na Moravskem pa so se hmeljski nasadi zvečali za 3,4%. Primerjanje obsegov hmeljskih nasadov od leta 1900 do 1910 nam pokaže stalno omejevanje hmeljišč. To je razumljivo, če se pomisli, da stalno naraščajoči stroški ne stojijo v pravem razmerju z negotovostjo pokritja in s cenami hmelja.

* **Štetje živine.** Še enkrat opozarjamo na štetje živine, ki se bo vršilo o novem letu. Celo napačno, da, prav nespametno je, pri tej priliki živino zatajiti. Kajti davek se ne odmerja po številu živine, ki se določi po štetju, ampak vendar-le po velikosti in vrednosti zemljišč, oziroma po napovedi za osebo dohodnino. Pač pa se bodo državne podpore, ki so namenjene za povzdigo živinoreje in pospeševanje vnovčevanja živine, odmerjale po številu živine, ki se bo določilo po štetju. Čim več živine se bo pri nas na-

štelu, tem večje bodo podpore. Tudi deželne podpore se bodo ravnale po teh številih. Ker se bo vsled neugodnih krmskih letin in vsled silnega povpraševanja po živini letos itak naštel manj komadov, nego se je je drugokrat, bo treba tem vestneje vsak rep napovedati, sicer bo škoda pri delitvi podpor za nas velika.

* **Bolezen** na gobcu in parkljih. Tekom zadnjih dni se je v več občinah mariborskega političnega okraja uradno dokazala bolezen na gobcu in parkljih med govejo živino. Okuži se s to kugo ne le goved, ovce, koze in svinje, temveč tudi človek. Ljudje se okužijo večidel, ako zavživajo surovo ali nezadostno kuhano mleko iz okuženih hlevov in tudi iz takšnega mleka narejeno sirotko, surovo maslo itd. Z ozirom na to dejstvo se uporabljajo probivalstvo svari pred použivanjem surovega ali nezadostno kuhanega mleka.

* **Južna železnica.** Železniški odsek državnega zbora se je v zadnjih dveh sejah bavil z vprašanjem zvišanih tarifov južne železnice. Lansko leto se je posrečilo odboru, da je dovolila vlada zadostno zvišanje le za eno leto. Pod pretvezo, da državni zbor ni zboroval, pa je letos dovolila vlada zvišane tarife do konca leta 1917, in sicer kljub temu, da so proti zvišanju ugovarjali deželni zbori prizadetih dežel.

* **Izdelovanje** sođavice je, kakor naznanja državni zastopnik, postala koncesionirana obrt.

Položaj obmejnih Slovencev je žalosten. Boriti se morajo takorekoč noč in dan proti tujemu nasilju, da si ohranijo svoj jezik in svojo zemljo. Ali sami so preslabi, da bi mogli dobojevati gigantski boj. Pomagati jim morajo oni, ki so v srečnejših razmerah. — Res je, da vsak ne more prispevati z denarjem, podpira pa lahko obmejne Slovence s tem, da kupuje blago, ki se prodaja v korist obmejnim Slovincem. Tu mislimo na Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem, ki je opremljena s štampiljo „Slovenske Straže“. Kolinska kavina primes je izvrstni domači izdelek, ki daleko nadkriljuje vse tuje tovrstne izdelke. Škatljice, ki se prodajajo izrečno v prid obmejnim Slovincem, niso nič dražje od navadnih škatljic, in blago je v njih ravno tako izvrstno. S tem torej, da kupujemo Kolinsko kavino primes v korist obmejnim (na škatljicah mora biti štampilja „Slovenske Straže“!), podpiramo obmejne Slovence, ne da bi pravzaprav sami pri tem kaj trpeli, kajti od prodane kavine primesi prispeva za obmejne Slovence tovarna sama iz svojega. Zato je dolžnost vsakega našega somišljenika, da zahteva v prodajalnicah izrečno in samo ono cikorojo z napisom: „V korist obmejnim Slovincem“, in ki je na nji štampilja „Slovenske Straže.“

* **Za „Slov. Stražo“** je nabral obrambni osek Dekliške zveze v Šmartnu pri Velenju 1500 obrabljenih poštinih znamk Hvala!

* **Darovi** za gospodinjstvo šole na Tebarjih pri Celju P. n. gg.: Franc Ogradi opat v Celju, 4 polovnjake vina, Jožef Omeč, župnik pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, 5 K, Ivan Zadravc, župnik pri Sv. Bolfenku, 27 K, Jernej Frangež, župnik pri Sv. Marjeti za Pesnici, 20 K, Justina Jordan nabrala v Gotovljah 15 K, Fr. Pečnik, župnik v Počgorju, Jakob Zupanič, župnik v Gotovljah, Jurij Selih, župnik pri Sv. Kunigundi, Martin Jurkovič, dekan v Ljutomeru, po 10 K, J. Fleck, prošt v Ptaju, 7 K, Franciška Vertot, pri Sv. Francišku, 7 K, Ivan Kunc, župnik pri Jurju ob Ščavnici, Val Kropivšek, kaplan v Ščatanju, Franc Hirt, župnik v Slivnici, Jofet Kodrič, kaplan v Kamnici, Jožef Kolarič, župnik na Paki, dr. Anton Sahač, dekan pri Sv. Ani na Krambergu, Josip Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., po 5 K, Frid. Repolusk, župnik v Št. V. du nad Valdekom, Karol Kumer, župnik na Pihovi, Davorin Roškar, župnik pri Sv. Florjanzu, Fr. Spindler, kaplan v Brežicah, Anton Kolar, župnik v Ilju, Jos. Tombah, župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami, Josip Loučarič, kaplan v Št. Jurju pod Taborem, Marija Kočeli v Celju, po 4 K, Anton Kubar, kaplan v Središču, 8 K, Karol Gmeiner, župnik v Širju, M. Zemljik, župnik v Št. Jurju ob Pesnici, Ivan Lenart, nadžupnik v Šmartnu, Jožef Pečnak, kaplan v Trbovljah, Fr. Ogrizek, župnik v Dramljah, Franc Lem, župnik v Št. Petru na Kronske gori, Anton Podvinski, župnik v Remšniku, Mchorjani pri Sv. Križu pri Ljutomeru, Jožef Čizak, dekan v Jarenini, Vid Janžekovič, župnik v Svecini, Rndolf Krenner, kaplan v Št. Rupertu v Slov. gor., po 2 K, Rozalija Hrušovar v Celju, Janez Pečolcar v Ščatanju, Ivan Čajkar, župnik v Središču, Ursula Olup v Celju, Fr. Stuhar, kaplan pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, po 1 K. Katoliško podporno društvo v Celju.

Štajercijanci — pogoreli.

Štajercijance huđo boli, ker so naši slovenski deželni poslanci z obstrukcijo ustavili za kmečko ljudstvo in posebno za Slovence na Spodnjem Štajerskem škodljivo delovanje nemško-nacionalne večine v dež. zboru. Naše spodnještajersko slovensko ljudstvo je na mnogih shodih izrekalo svojim zastopnikom radi njih možatega nastopa v deželnem zboru neomajano zaupanje. Rečemo lahko, da stoji ogromna večina spodnještajerskega ljudstva za našimi poslanci.

Da bi se skrhal ta ugled naših voditeljev, sklicala je „Štajerčeva“ stranka za nedeljo, dne 18. dec. „velik kmečki shod“, za mariborsko okolico in Maribor.

Na stotine in stotine vabil se je poslalo iz Ptujja, vabilo se je tudi pristaše kmečke zveze; a koga smo videli na zborovanju? Mariborske purgarje, nekaj mesarjev, vse nemškutarjske krčmarje iz okolice, več odvisnih viničarjev ter vse nemšursko učiteljstvo od znanega Bresnika, Saduja, pa doli do Gattija. Kmetov, pravih kmečkih obrazov smo videli zelo malo.

Prvi je dobil besedo urednik „Štajerca“, bivši socialni demokrat Linhart. Girstmayr je vprašal zborovalce, ali se naj govori na shodu nemški ali slovenski. Seveda so vsi štajercijanci glasovali za nemščino, le navzoči pristaši K. Z. so proti temu odločno protestirali.

Linhart je govoril medlo. Rekel je, da je za nemškutarje najnevarnejša stranka kmečka zveza. Liberalci niso nevarni za nje. Srdito je napadal na-

še poslance, namišljeval si dobrote, ki jih dobiva baje Spodnji Štajer iz Grada, skušal je ovreči opravilnost slovenske obstrukcije, ter je končno izrazil željo, da bo „Štajerčeva“ stranka še enkrat najmočnejša stranka na Spodnjem Štajerskem. Linhartu so pritrjevali le navzoči žganjarji, krčmarji in učitelji. S kmečkih obrazov si se lahko prepričal, da jih je navdajal velik dvom o resničnosti „Štajerčevega“ evangelija. Ti revčki, ki so odvisni od purgarjev, bi gotovo stopili v naš tabor, če bi zahajali na naše shode in bi slišali resnico.

Naši pristaši so z ogorčenimi medklici odbijali napade Linhartove in to je vzbudilo v dvorani vedno velik šum.

Linhart predlaga nato neko resolucijo proti obstrukciji, ki pa je bila sprejeta z neko malodušnostjo. Štajercijski kmetje sploh niso vedeli, kaj pomeni vzdigovanje rok. Naši so možato glasovali proti. Vsled tega je nastal velik hrup, ki se je še povečal, ko je Girstmayr sramotno napadel našega dr. Korošca. K besedi se je oglašil odbornik K. Z., gosp. F. Žebot. Ker je začel govoriti slovenski, začeli so štajercijski vpiti, naj govori nemški. Ker se jim ni hotel ukloniti, ni smel dalje govoriti. Tako je štajercijsko sovraštvu do slovenskega jezika! Nato je dobil besedo urednik Kemperle. Ker je s številkami dokazoval, kako postopa nemško-nacionalna večina s Spodnjim Štajerjem, je moral tudi on vsled vpitja prenehati. Najbolj so vpili posilinemški učitelji in krčmarji. Naši pa so navdušeno pozdravljali govornika z „Živio“ klici. Nastal je zopet velik vihar. Več kmetov je nevoljno odšlo iz dvorane.

Da bi se znebili sitnega položaja, predlaga Girstmayr konec.

Tako se ni izpolnila štajercijskem želja, ubiti slovensko obstrukcijo v deželnem zboru in osnovati stranko nemškutarjev, ali kakor so jo hoteli imenovati: napredno kmečko stranko. Kakih 10 naših pristašev jim je z odločnim nastopom prečrtalo vse račune. Vidi se, da ljudje, ki zataje svoj rod, izgube ves ponos in vso korajžo. Veliki so v psovanju in kričanju, če se jih pa pozove na resen in miren obračun, pa se splašijo in zbeže.

Z izidom zborovanja smo lahko popolnoma zadovoljni. Ne le, da štajercijski niso dosegli svojega namena, ustanoviti stranko, ampak pokazalo se je bolj, kakor kdaj prej, da je prebivalstvo mariborske okolice že veliko preveč probujeno in ne gre nemškutarjem več na limanice. Ne bo dolgo, in „Štajerčeva“ stranka bo obstajala še samo iz nemških mešanov in iz lastnikov raznih žganjarn!

Mariborski okraj.

m Časten obisk je imela v četrtek, dne 15. novembra mariborska bogoslovna. Prevzvišeni knezoškof dr. Mihael Napotnik so imeli jutraj v cerkvi sv. Alojzija do č. gg. bogoslovcev znamenit govor o štirih poglavitnih čednostih s posebnim ozirom na stanovske lastnosti onih, ki se pripravljajo na vzvišen duhovski poklic. Nato so pri najsvetejši daritvi vsi gg. bogoslovci prejeli sv. obhajilo iz rok nadpastirja. Vsak bogoslovec je dobil pozneje v spomin knjigo „Sv. Pavel, apostol narodov“.

m Sv. Peter pri Mariboru. Ker je naš zvesti „Slovenski Gospodar“ nesel med svet našo žalost, zlasti ob priliki, ko se je kruta božjeropna roka polastila našega tabernakelja, naj ponese tudi svojim blagim, sočutnim čitateljem naše veselje, katero smo doživeli za časa našega dvodnevnega vednega češčenja 18. in 19. t. m. To je bilo navdušenje, ki morda nima para. Vse se je kar trlo okoli mize Gospodove. Bilo je okoli 800 obhajancev, in vsem na čelu naši vrli možje in mladeniči. Vsa čast njim! Zahvaljujemo se pa tudi iskreno našima pozhrtvovalnima blagima gg. dušnima pastirjema, ki sta nas s svojimi, do srca segajočimi pridigami tako lepo vodila in bodrila! — St. Peterčan.

m Ovržena ničnostna pritožba. Kasacijsko sodišče je ničnostno pritožbo Antona Kmetec, ki ga je mariborsko porotno sodišče radi umora njegove ljubice že dvakrat obsodilo na smrt na vešalih, ovrгло.

m Franski novice. Franski Mohorjani so darovali „Slovenski Straži“ 10 K. Naša kmečka posojilnica in hranilnica, stara poldrugo leto, tako vrlo napreduje, da se ji čudijo druge posojilnice. Promet bo koncem leta naravnost velikansk. Kaj pa ljudsko štetje? Pred 10 leti so našli v Framu 35 Nemcev? Bog nas varuj! Videli bomo, kdo se bo letos štel za Nemca. Zlasti smo radovedni, kako se bosta zapisala dva trgovca. Sicer sta slovenska liberalca, a o slovenski narodnosti ni duha ne sluha. Naša šola je petrazredna, najpopolnejša v mariborskem okrajnem glavarstvu. Toda IV. razred ima že skozi več let več kot 80 otrok, letos celo 91, in vendar se živa duša ne briga, da se razred razdeli! Mislite si red ali celo učne uspehe! Nemci ustanovijo celo za 13 otrok en razred!! Dva vrla pohorska kmeta Žakelnik in Vrhovšek sta sklenila pogodbo z mnogimi pohorskimi kmeti v zadevi lesne trgovine, katero sta prevzela omenjena na svoj račun. Joj kakšna jeza vsled tega pri slovensko-liberalnem ali nemškem trgovcu! Ha, gospod, ali mislite, da naj kmetje samo k Vam vozijo denar? Čakajte le malo, tako brihtni kakor Vi, so že naši kmetje tudi. Novo izobraževalno društvo že šteje 80 udov. Slovenska Straža šteje 48 udov. Na Štefanovo priredili izobraževalno društvo shod s predavanjem. Pri predstavi „V znamenju križa“ v Mariboru nas je bilo okoli 30 Framčanov, samih naših, liberalci so ostali za pečjo. Toda žal! Predstava se ni pričela pravo-

časno, zato nismo videli konca, ker vlak ne čaka. In mi naj bi imeli še veselje s tolikimi stroški zvezanimi pohodi v Maribor? Ob 8. uri se je napovedala predstava, pričela pa ob 9. uri. — Vesele praznike Framčanom!

m Sv. Marjeta ob Pesnici. Dne 13. t. m. je umrl pri nas gosp. nadučitelj J. Spricaj, ki se je rodil dne 18. decembra l. 1864 v Jarenini. Nekoliko dni pred smrtjo je bil še pri sv. obhajilu, po katerem je gosp. župniku rekel, da mora biti zmiraj pripravljen, ker ne zna, kje, kedaj in kako ga bo poklical Bog na račun. Res je večkrat sprejel sv. zakramente, bodisi z otroci, ali pa z odraslimi. Krščanskega prepričanja ni skrival. Doma je molil s svojimi po večerih na glas rožni venec. Pobožnosti ni imel samo na jeziku, ampak ona je odsevala iz njegovega celega delovanja v šoli in med ljudmi. To je bil pristni narodni učitelj. Pri nas je deloval 26 let. Kako je bil med narodom priljubljen, je pokazal njegov pogreb dne 16. t. m. Ljudstva, ki je za njim glasno jokalo, se je kar trlo. Prišlo je tudi mnogo učiteljev, toda nemčurski nobeden. Truplo in grob je blagoslovil gospod dekan Čížek, v cerkvi je govoril o. Čirič, na pokopališču pa gosp. nadučitelj Požegar. Ranjkemu slava, nam pa naj da Bog mnogo takih učiteljev, kot je bil on. — Med pridigo v cerkvi se je tista mlada tuja učiteljica, ki je imela najvišje vrabčje strašilo na glavi, vselej satansko nasmejala in trčila levo sosedo s komolcem, ko je omenil pridigar besedo vera, greh in nebesa. In taka liberalca naj vzgojuje našo deco?! Kdor ne spoštuje vere našega naroda, naj ne je njegovega kruha. Naši ljudje nikogar ne obsojajo, ako pri opoldanskem zvonjenju ne sname klobuka. Toda videlo se je po pogrebu opoldne dva učitelja: starejši se je odkril, mlajši ne, ter je imel ravno zdaj starejšemu toliko povedati, da ni mogel moliti. To pa so ljudje obsodili! Ako mladeniču ni za verski čut naroda, pa bi vsaj iz ozira na starejšega potegnili kapo. To temeljito pravilo olike bi vsaj učitelj moral držati. Mladi učitelji potrošijo mnogo denarja za liberalizem, toda naroda ne bodo napravili liberalnega. Rajni gosp. Spricaj je šel pravo pot: sled se še krasno pozna, držimo se ga!

m Gačnik. Posestniku Francu Jančič je umrl dne 19. t. m. ob 11. uri zvečer sinček Janez, star 1 mesec. Naše sožalje!

Poljčane. V gostilni gospoda Svetlina se je vršil v nedeljo dne 18. t. m. zadrugi shod za zadruge iz okraja Konjice in Slov. Bistrica. V predsedstvo zadrugnega okrožja so se izvolili gospodje M. Medved (predsednik), Ivan Hauptman (podpredsednik), Anton Toman in Anton Pučnik kot odbornika. Sklenilo se je, da se prihodnje leto vrši okrožni zadrugi shod v Laporju. Nato je razpravljaval nadrevizor gospod Vlad. P u š e n j a k v skoro dveurnem govoru o važnih zadrugnih vprašanjih. Po predavanju se je razvila zelo živahna debata, v kateri se je razjasnila marsikatera točka iz zadrugne prakse. Shoda se je udeležilo lepo število zadrugarjev iz konjiškega in slovenjebistriškega okraja. Shod je vodil gospod M. Medved, načelnik posojilnice v Laporju, ki je pozval k sklepu navzoče k enotnemu zadrugnemu delu.

Ptujski okraj.

p Ptuj. V tukajšnji hiralnici je dne 17. t. m. umrla Hanika Večerjevič, 90 let stara deklina, ki je svojim gospodarjem od svojega osmega leta zvesto služila in je povsod bila jako priljubljena. Zadnja njena želja je bila: „Dajte me lepo pokopati in venec mi dajte na glavo.“ To njeno željo je tudi izpolnil kmet in gostilničar Jernej Golob v Novi vesi pri Sv. Marku, pri katerem se je v prejšnjih letih dalje zadrževala in ki jo je tudi večkrat v hiralnici obiskoval.

p Sv. Marko niže Ptuj. Predpretečeni teden se je v naši fari vršil v znamenju smrti. V nedeljo, dne 11. t. m. je v Borovcih umrl otrok, dve leti stara Marija Meznarič, vsled opeklin. Mati je zaparila s kropom en čeber in otrok je padel v krop in se je tako opekla, da je vsled tega umrl. Uboga mati, ki je že tako vsled izgube otroka žalostna, bo pa še zaradi nepazljivosti kaznovana. — Dne 12. t. m. je umrla v Bukovcih Barbara Kosjanjevec v starosti 73 let. — Dne 13. t. m. je umrl v „Novem Jorku“, tako se imenuje sedaj nekaj hiš pri gaju, ki spada v občino Bukovci, vdovec Jožef Zavec v starosti 60 let. — Dne 14. t. m. je umrla v Zabovcih 31 let stara kmečka hči Elizabeta Krajnčič. Bila je v terek še v cerkvi pri sv. spovedi in pri sv. obhajilu. V sredo se je peljala v Ptuj, tam je začela na glavnem trgu kri bruhati, peljali so jo domov, in med potom je v naročju svojega brata umrla. Bila je dolgo boleha. Imela je krasen pogreb. Spremljale so jo Marijine družbenice z zastavo in so zapele pri cerkvi in na grobu ganljive nagrobnice. — 17. t. m. je umrl Janez Strelec, 71 let stari samski kmečki sin, po domače „županov Honsa“ iz bogate kmečke hiše, pa žalibog se je bogastvo zgubilo — na kak način, že Bog ve. — Naj vsi v miru počivajo!

p Vičava pri Ptuj. V soboto, dne 17. decembra okoli 11. ure dopoldne je umrl Jožef Krivec, posestnik na Vičavi, štev. 18. Bil je pisarniški sluga pri okrajnem zastopu v Ptuj. Pogreb je bil v ponedeljek, dne 19. decembra ob 2. uri popoldne. Sprevod je vodil rajnega brat, č. g. Vinko Krivec, misijonar od sv. Jožefa nad Celjem v spremstvu domačega kaplana č. g. p. Mansvet Zöhrerja. Pogreba se je udeležilo mnogo vaščanov in še precej odlične gospode iz mesta Ptuja. Rajni zapušča žalujočo ženo s petimi nedoraslimi otroci. Priporočamo rajnega Jožefa v po-

božno molitev in trajen spomin. Naj v miru počiva! — „Višavski“.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 18. t. m. je pri posestniku Emeriku Petku v Vodrancah sežgal otrok kup slame. Hiša z gospodarskim poslopjem je bila v nevarnosti, vendar so pravočasno pogasili.

p Sv. Bolfenk v Slov. gor. Občinski odbor v Trnovski vesi je sklenil samoslovensko uradovanje. Vsi občestni napisi so se prenovili iz dvojezičnih v samoslovenske. Živela zavedna občina! Slovenske občine, posnemajte!

p Sv. Lovrenc v Slov. gor. Občina Zagorci, Sakušak, Dragovič, Trnovci, Mala Nedelja, Radislavci, so vpslale po državnem poslancu dr. Korošču prošnjo na c. kr. namestništvo, da se dovolijo zopet svinjski sejni v Ptuj v dosedanjem obsegu, da se privoz ne skrči na 15 km, temveč da se dovoli uvoz zopet iz najdaljnih krajev, kakor dosedaj.

p Dijaška kuhinja v Ptuj. Ker so letos izostale vse redne podpore, nabaja se naša dijaška kuhinja v najbližjih stiskah. Število revnih dijakov raste, sredstva pa pojemajo. Vse prijatelje učeče se mladine prosimo krepke podpore, da se vzdrži ta prepotrebni zavod. Na praznik Sv. Tih kraljev dne 6. jan. 1911 prirede tukajšnja družina v veliki dvorani Narodnega doma priljubljeno igr. „Reveček Andrejček“. Čisti dobiček je namenjen Dijaški kuhinji. Zato vabimo že danes vsakega, kdor ima srce za trpečega slovenskega dijaka, k tej dobrodelni prireditvi.

p Velika Nedelja. Naša „Mladeniška zveza“ priredi na Štefanovo in na Novo leto dve gledališki predstavi, od katerih je čisti dobiček namenjen za nagrobni spominek č. g. Jakoba Košak. Zato vabimo vse domače in sosedne župljane k obilni udeležbi, da nam bo mogoče postaviti vredni spominek nepozabnemu dušnemu pastirju. Predstave se vršijo po večernih v šolskih prostorih. Vstopnina: sedeži 40 vin, stojišča 20 vin.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Bralno društvo uljudao vabi vse ude in prijatelje iz domače in sosednih župnij na božično predstavo na Štefanovo dne 28. t. m. točno ob 8. popoldne. Vpored: 1. Moj dom, poje mešan zbor. 2. Posdrav. 3. Domači hiši, poje moški zbor. 4. Ig a „V zadnjem trenutku“. 5. Barčica, poje moški zbor. 6. Božična, poje mlad zbor pred razsvetljenim božičnim drevescem. 7. Slovenski orod, Glejte že solace zahaja, poje mešani zbor. Vstopnina: sedeži 40 vin, stojišča 30 vin.

Ljutomerski okraj.

1 Mala Nedelja. Na prošnjo naše kmetijske podružnice je priredil gosp. Škrlec iz Vičanec zadnjo nedeljo, to je dne 18. t. m. pri nas dvoje gospodarskih predavanj, ki ste bili z ozirom na dejstvo, da je bilo to razglašeno šele isto nedeljo po službi božji, dobro obiskani. Po maši takoj je govoril v šoli o napravi novih travnikov, oziroma kje vse in kako se daje isti napravljati in o deteljni setvi po najnovjšem načinu. Navzočih je bilo okoli 100 kmetovalcev. Popoldne se je vršilo zborovanje pri posestniku Košarju v Budislavcih. Tukaj je razkazoval novi stroj, br-zoparilnik „Alfa“ za parjenje svinjske klaje, ki si ga je imenovani posestnik naročil in se je tokrat prvič poskusil. Skuhalo, oziroma sparilo se je v njem kljub precejšnji njegovi velikosti (drži 170 litrov) jako hitro, tem hitreje, ker je gosp. predavatelj vedel v tem času mnogo dobrega povedati in odgovarjati na stavljena mu vprašanja točno in jasno. Ker se je kazalo slabo vreme, je mnogo kmetov iz sosednjih vasi ostalo doma. Kljub temu je bilo tudi tukaj prisotnih nad 60 oseb. Na obeh zborovanjih so kmetovalci izredno pazno sledili njegovim izvajanjem; njegova prosta in domača beseda in iz lastnih izkušnenj vzeti gospodarski nasveti so napravili na zborovalce najboljši vtis ter se je izrazila splošna želja, da bi nas ta naš „sokmet“ v kratkem zopet obiskal. In obljubil je, da pride dne 29. prosinca drugega leta zopet k nam. Takrat pa le vse na zborovanje!

1 Gornja Radgona. Obesil se je v terek v jutro, dne 20. t. m. gosp. Johann Kurbos, župan trga Gornja Radgona. Nesrečnik je bil desna roka narodnega odpadnika Wratschkota in eden glavnih vodij naših nemškutarjev. Tako smrt je storil torej prvi župan nemškutarskega trga Gornja Radgona.

1 Voržej Bralno društvo priredi na Štefanovo v šolskih prostorih veselico s sledečim vsaj oredom: 1. Gledališki igr. „Čevljar in „Bratrane“. 2. Prosta zabava s pejem, šaljivo pošto, itd. v g. stili gosp. Rožmana. Začetek ob 5. uri zvečer. K obilni udeležbi vabl. uljudno odbor.

1 Gor. Radgona. Prijatelji našega bralnega društva, domači in sosednji, vsi ste ljudno vabljeni za dan 26. decembra 1910, na Štefanovo k veliki udeleženci mnogo lepih dobrotov prinašajoči tomboli pri L. Karbaš-u ob 5. uri zvečer vsi vršiči. Dobiček namenjen je v prid društveni knjižnici. Vsi katerih srce bije za pravi narodni čut kmečkega ljudstva pridite! Prošili bi le nekoliko več naklonjenosti od strani svojih mislijenikov in dobri stvari kaj gnotne podpore. Na zdari!

Slovenjgraški okraj.

s Slov. Gradec. Tukaj je javil izstop iz katoliške cerkve gosp. Runovca, učitelja v Slovenjem Gradcu, sin, ključavničar, sedaj v Vuzenici; bojda ne pristopi k nobenemu veroizpovedanju. Kako pravimo takim? Takim učiteljem moramo izročevati svoje otroke v vzgojo! Če svojega lastnega sina ne more vzgojiti v odločnega kristjana, kako bi smeli upati, da boče vzgojitelj v pravem pomenu besede našim otrokom! Učiteljstvo, kam ploveš?

s Šmartin pri Slovenjem Gradcu. Zadnjo nedeljo smo se kar pogledovali! Pridemo iz cerkve, pred nas se postavi nek čevljar, ki je zdaj imenitno avanziral. Postal je oštr pri predstojniku Kacu, zraven pa dobil še službo, da oklicuje pred cerkvijo: drage volje mu je to službo prepustil gosp. nadučitelj. A kako opravlja to službo? Imel bi pojasniti, kaj se naj prinese za ljudsko štetje, a zmanjkalo mu je, v kratkem pove: „Prinesite vso svojo ropotijo!“ Pripomnil je še: „Vsi, ki ste rojeni od leta 1891 do 1901, dobite pri fajmoštru spisek, za njega ni treba nič plačati.“ Ali res nimate sposobnejšega, ki bi ljudstvo tudi malo poučil? Upamo, da je zadnjikrat okliceval.

s **Šmartin** pri Slovenjem Gradu. Dne 13. dec. je javil svoj izstop iz katoliške cerkve Jožef Masek, pomorski komisar, ki se je pred dobrim letom tukaj naselil. Rojen je dne 7. decembra 1870. v Ternovi pri Gorici. Znamenito je to, da dosedaj v obče nismo vedeli, ali je kristjan, tudi o njegovi družici se govori različno. — Narodna stranka je potrebovala njegov glas pri zadnjih volitvah, le s težavo smo ga izbacili iz volilnega imenika. Heil Luther!

s **Šmartin**. Slavno občinsko predstojništvo prosimo, naj nam naznani, kako se je gosp. komisar Masek tukaj oglasil, je-li oženjen; ima li pravico razprodajati v malem vino, kaj misli ukreniti o njegovem vstopu v pokoj?

s **Turiška vas** pri Slovenjem Gradu. Nemei imajo svojo Súdmarko, ki naseljuje na slovenskih mejah nemške lutowce, in tem v obran se je osnovala katoliško-slovenska Straža. Lani smo zložili Mohorjani nekatere kronice za obmejne Slovence, letos pa je gospod nadžupnik prosil Mohorjane za „Slov. Stražo“ prostovoljnega prispevka ter je za narodne potrebe ob meji poslal nabrane vinarje. Glavarji Nar. stranke niso žrtvovali razun enega, kojemu se, če zahteva, vrne fisti groš, pač pa so zabavljali na gosp. nadžupnika zavoljo njegovega rodoljubnega dejanja. Res je, da je moral gosp. nadžupnik tožiti nekega kmeta za ustanovo po pretečenih devet letih. Ta mož je potem gospoda nadžupnika grdo obrekoval. Svedok je stal že pri sodniških durih, Nadžupnik pa je vsled usmiljenja proti temu naprednemu kmetu Narodne stranke umaknil tožbo na prigovor odvetnika, ki mu je bil obljubil, da bo enkrat mir! Kar se tiče žandarja, je svojo krivdo obžaloval in dal na zapisnik, da so ga narodni nasprotniki k opisanemu dejstvu zapeljali in krivo obvestili. Gospod nadžupnik mu je nato odpustil, ker noče nobenega spraviti v nesrečo. Narodna stranka torej noče opustiti svoje grde navade, da obrekuje druge in laže osobito o duhovnikih. Je pač že stara resnica: Liberalci je in ostane prepirljivec in obrekljivec.

s **Št. Ilj** pri Velenju. Slovo. Ker sem svoje posestvo prodal in se naselim stalno v lastni hiši v Celju, poslavljam se tem potom tužnim srcem iz druge najlepše mi domovine, od vseh prijateljev, sosedov in drugih mi dragih soobčanov, posebno pa od slav. obč. odbora, v kojem sem imel čast sodelovati celih 18 let kot občinski svetovalec, koji mi je izkazal veliko izvanredno čast, da me je dne 26. prosinca 1901 imenoval za častnega občana in me postavljaj vsa leta na občinska in okrajna častna mesta, za katero čast in zaupanje mu izrekam iz srca svojo zahvalo. Sprejmite vsi moji dragi zagotovilo, da če tudi ne bom osebo, vendar pa v duhu med vami, in da bom tudi v bodoče sodeloval po svoji močosti za blagor občine in šolstva, kakor dozdaj. Mislim, da žalil nisem jaz in ne moja soproga nikogar, če se je pa to nehote kedaj pripetilo, naj nam pa dotičnik odpusti in prosim, ohranite naju v blagem spominu ter vam ključem: Živeli zavedni šentiljski Slovenci, kjer ni nobenega izdajalca, živela in z Bogom lepa Šaleška dolina! — Št. Ilj pri Velenju dne 14. novembra 1910. — — Iv. Kranjc.

s **Škale** pri Velenju. Tukajšnje kršč. izobraževalno društvo je dobilo z dovoljenjem č. g. dekana društveni prostor poleg ljudske šole. Lepa prostorna soba in dobro preskrbljena knjižnica, obilo dobrih knjig in časopisov, bo nudila članom in čitateljem mnogo in raznovrstnega razvedrila in izobrazbe. Želim, da bi se stari udje zopet oživel ter podpirali to prekorsno delo naše mladine. Vabimo in kličemo tudi tiste, kateri še niso člani tega prekorsnega društva, naj zdaj z veseljem pristopijo, ko imamo tako lep prostor, da se bomo lahko izobraževali v vseh društvenih predmetih, kakor v petju, tamburanju, v govorništvu, zgodovini, telovadbi itd., ter se obenem navduševali sploh za lepo krščansko življenje. Želeti je in koristno bi bilo, ko bi sedaj ob tej lepi priliki se zopet začela razvijati in cveteti nekdanja Dekliška zveza, ki je zadremala zaradi pomanjkanja prostorov. Torej mladina, le pogumno na delo! Naše geslo naj bo: Bog in narod!

s **Velenja**. Slovenski otroški vrtec priredi na praznik sv. Štefana po večernicah božičnico za slovenske otroke. Vsi prijatelji slovenske mladine ste prijazno vabljeni k tej prireditvi. Vodstvo slovenskega vrtca.

Konjiški okraj.

K **Sv. Kunigunda** na Pohorju. Po naši župniji se širi vest, da je neki tajnik pri Zadrufni Zvezi v Ljubljani poneveril velikanske svote denarja. Nekateri posilincei iz Oplotnice in Zreč so našli to baje v nemških listih in so v skrbeh za našo Posojilnico, pa ne le za našo, temveč za vse, ki so pri ljubljanski Zadrufni Zvezi. Ista bojazen navdaja tudi slovenske svobodomislece. Neki liberalni list pripoveduje, da se je v minolem mesecu vzdignilo iz Ljudske posojilnice 4 milijone, v resnici pa se ni vzdignilo več, kakor navadno pred Božičem. Strah je tedaj prazen. Zlobni namen naših nasprotnikov, ki begajo ljudstvo s takimi lažmi, je vendar jasen. Naše ljudstvo naj bi zapustilo lastne denarne zavode ter nalagalo svoj denar v nemške in liberalne posojilnice. Pomagali bi naši ljudje podpirati šnopsarskega „Stajerca“ in širiti svobodomiselnost, brezversko slovensko časopisje. Toda zmotili so se. Naši ljudje že poznajo svoje prijatelje. In tako so dosegli naši skrbni prijatelji z lažjo in obrekovanjem ravno nasprotno od tega, kar so nameravali. — Neka žena iz Zreč, pa je tukajšnja rojakinja, in ima bližje k nam, kot v Zreče, se je hotela pripraviti, kaj je resnice na raznem govorjenju; se je li res preklicalo pri cerkvi, da naj pride po denar, kdor

ima kaj naloženega, kdor pa je kaj dolžan, naj plača. „Ko bi se samo enkrat preklicalo,“ je pristavila, „pa se je, pravijo, dvakrat...“ Pri nas seveda o tem nihče ničesar ne ve. Kaj je storila pametna žena? Ni le pustila ves svoj naložen denar v hranilnici, temveč je šla tudi v Konjice ter vzdignila denar, kar ga je imela v nemški okrajni „šparkasi“, pa ga naložila v naši hranilnici. Tak odgovor je dala modra žena na nemške in liberalne laži. Temu lepemu zgledu naj bi sledili vsi zavedni katoliški Slovenci!

k **Kebelej**. Županstvo nam je z ozirom na dopis v 48. številki poslalo nekaj pojasnil in izjavlja, da ni res, da bi ne izpolnjevalo ukazov c. kr. okrajnega glavarstva, kajti županstvu še do dne 11. t. m. ni bilo ukazano od strani c. kr. okr. glavarstva, da bi moralo izvršiti odredbe, tičooe se vodnjakov in odstranjenja korit in napajališč v oddaljenosti 10 do 15 metrov. Tudi ni res, da bi bilo v vasi, kjer stanuje župan, dva svetovalca in dva odbornika, polno nesnage, in da pitna voda ni zdrava. Da je voda iz vodnjakov zdrava, dokazuje zdravniška preiskava vodnjakov tega leta v vasi Spodnji Kebelej. Končno ni res, da bi voda, kadar perice perejo, našla pot nazaj v vodnjake, temveč voda odteka v posebnih jarkih od vodnjakov.

Celjski okraj.

c **Celje**. Neko 17letno dekle so dne 13. t. m. tukaj zaprli in jo hoteli poslati v prisilno delavnico z odgonom. Dekle pa je zbežalo na streho neke hiše v rotovski ulici in ostalo tam celo noč, dokler je niso drugi dan zjutraj z velikimi težavami spravili dol.

c **Trbovlje**. Gospod urednik, danes Vas pa prosim, da se malo s potrpežljivostjo nanašate, ker Vam imam mnogo zanimivega povedati, posebno, ker od mene še niste sprejeli nobenega dopisa. Čudne in neverjetne reči se gode pri nas. Poglejte! Občinske volitve za našo, blizu 13.000 ljudi broječo občino, so bile razpisane za dne 12. in 14. decembra. Mislili smo, da boj ne bo vroč, ker so se zedinili Nemci, liberalni Slovenci in socialni demokratje. Naši stranki so postavili sami le 3 može za kandidate. Seveda nismo bili mi s tem zadovoljni, ker ti možeje večinoma niso bili iz naših vrst. Gospodje so torej sklenili, dati tiskati listke, in sicer rudeče, kakor purman, za III. razred. V 3. razredu je bilo postavljenih 6 socialnih demokratov in 4 liberalci. V tem razredu ni bilo nobenega našega delavca in nobenega našega kmečkega pristaša. Vest nam ni dopustila, da bi volili take može. Tudi v II. razredu ni bilo boljše. Dovolili so nam pravzaprav samo enega odličnega našega kmeta. Ker so torej trboveljski gospodje poskrbeli za vse drugo, le za nas ne, zato smo mi, kar nas je pravih krščanskih kmetov in delavcev, sklenili, postaviti svoje kandidate za občinski zastop v II. in III. razredu. In ta naš sklop je našim nasprotnikom tako zmešal glave, da so začeli letati od Poncija do Pilata ter klicati vse svetnike in vragove na pomoč zoper nas. No, prišel je odločilen dan za III. razred, 12. december. Znali smo dobro, da tukaj sami ne zmagamo, saj smo imeli proti sebi organizirane socialne demokrate in liberalce, pa pokazali smo, da smo neustrašena četa. Za socialno-demokratske-liberalne kandidate je bilo oddanih čez 570 glasov, za naše može pa je bilo oddanih čez sto glasovnic. V tem razredu se je vršil boj mirno in resno. Delavci, zlasti socialni demokratje, so prišli do zadnjega na volišče (500), toda kmetov pa je bilo jako redko videti. Skoro vsi so ostali doma. Izméd 1250 volilcev je prišlo volit blizu 700 volilcev, kakih 500 kmetov pa je ostalo doma. Seveda, potem mi kmetje ne moremo misliti na kako zmago. Glejmo, da se v prihodnje tesneje združimo. Če se delavci potegujejo za svoje pravice in takorekoč letijo vsi na volišče, kar imajo prav, zakaj bi potem mi kmetje ne storili enako, saj se nam ne godi prečobro. Posnemajmo v tem oziru socialne demokrate! Zlobni jeziki so trdili, da v II. razredu boj ne bo tako lahek, kakor v III. Naši možeje so postavili skoro same kmete za kandidate, ker je tukaj večina kmečkih volilcev. Ko je nasprotna liberalna stranka za to zvedela, začela je najprej pri Nemcih prosjačiti, da naj se je vendar usmilijo, saj je dajala povsod Nemcem prednost, saj je po ovinkih delala tudi za nemško šolo, seveda tako, da drugi niso vedeli. In res, dne 14. decembra smo videli, da so vsi Nemci kot en mož prišli pomagat reševati trboveljsko slovensko liberalno stranko. Vsi občinski možeje so bili v službi agitacije za volitev. Posrečilo se jim je spraviti vse, razven devetih na volišče. Naši kmetje so korakali precej samozavestno v boj. Toda glej vraga! Kdo bi si mislil, da bo sam rdeči glavar v podobi socialnega demokrata Sitterja stal z zlato verižico na rejenem trebuščku pred vrati in zahteval od vsakega glasovnice. In če je videl ta gospod trpin, da kateri mož ni imel liberalnih kandidatov, pa mu je takoj dal „te prave“. Seveda si ubogi kmet ni upal se zoperstavljati takemu gospodu, kakor so sam gospod Sitter. Ta mož je tudi na tem mestu zaklical, „saj lahko to delam, ko ni nobenega farja blizu.“ Čudno, da se je vodja socialnih demokratov tako trudil za liberalne kandidate, ko vendar ni imel nobenega „svojih rudečih“ v tem razredu, bi si lahko kedo mislil. Toda gospod Sitter je s tem svojim delom skazal le hvaležnost liberalnim gospodom. V III. razredu so mu namreč pomagali liberalci z občinskim predstojnikom gospodom Vodušekom do zmage, in v II. razredu pa se je moral on skazati hvaležnega s tem, da je menjal kmetom glasovnice. Tako so lahko liberalni kandidati dobili okrog 110, naši okrog 30—40 glasov. Tu-

di tukaj lahko rečemo, da bi lahko kmetje zmagali, če bi bili združeni. Dobili bi prav lahko po 70 glasov in še več. V prvem razredu je šlo gladko brez boja. Izvoljenih je tukaj 8 Nemecev in 2 Slovence. Ta trboveljski občinski zastop bo sestavljen iz 13 liberalcev, 8 Nemecev, 6 socialnih demokratov in 3 klerikalcev-liberalcev, torej bo štel 30 odbornikov. Kmečka zveza nima v njem nobenega zastopnika, ker so liberalci črtali „kompromisnega kandidata, predsednika Km. zveze v Trbovljah“. Izid teh občinskih volitev nas ni iznenadil, saj smo to pot nastopili prvič samostojno ter s tem pokazali, da smo neustrašeni. Upamo, da bo drugi boljše, posebno, če dobimo dobrega voditelja v svoje vrste.

c **Trbovlje**. Zadnji čas se je v občinski pisarni zelo previdno delalo, kajti sedeži naših občinskih očetov so se začeli majati; zato so pripravljali volitev z veliko tajnostjo. Da jim ti šmentani klerikalci ne bodo delali kako zmešnjavo, so sklenili kompromis z Nemei in socialnimi demokrati, in pri vsem tem so odločili Slovenski kmečki zvezi od 30 odbornikov samo 3, reci tri odbornike, torej eno desetino od vseh odbornikov, češ, saj kmet ne sodi v naš purgarski občinski odbor. Imena in stan hočemo po volitvah nekoliko opisati, vendar smemo že zdaj reči, da novi odbor našemu kmetu ne bo posebno naklonjen, ker socialni demokrat se ni bil nikdar kmetov prijatelj, in še manj prijatelj prave občinske blaginje. Omeniti moramo tudi, da so pred volitvami naši redarji in pisarji po hišah prav pridno agitirali in priporočali kompromisne kandidate, akoravno imajo naši redarji vedno dosti opravkov; še celo naš tajnik se tokrat ni ustrašil nobenega blata, pokukal je v vsako hišo kake vdove za pooblastilo. Vendar mu je pri marsikateri hiši spodletelo, češ, jaz sem svoje pooblastilo že drugemu dala. Kmetje, zapomnite si to dobro, kaj so trboveljski mogočeneži, koliko občinskih sosesk je, ki vam niso privoščili nobenega zastopnika, pač pa jih je po nekaterih krajih kar po 4 ali 5 skupaj. Za občinske ceste plačujete prav mastno davščino, ako pa ima posestnik kaj za prepeljati, si morate kmetje sami cesto popraviti. O teh stvareh bomo še večkrat govorili.

c **Gornji Grad**. V pomladi prihodnjega leta poteče 3letna doba okrajnega zastopa ter se bodo volitve pravočasno razpisale. Že naprej se lahko pove, da prinesejo marsikomu razočaranje in dolg nos.

c **Radmirje**. V „Slov. Gospodarju“ št. 49 radovedno povprašuje neki hudobnež, zakaj resnični „Narodni List“ nič ne piše o krvavi rokoborbi naših naprednih vročih fantov. Zato pa bomo mi pisali, kako se je vršila dne 5. decembra 1910 pri c. kr. sodnji v Gornjem Gradu prva obravnava o tisti usodepolni žalogrni od dne 30. oktobra v rudeči sobi Vorhove gostilne. Navzoči bili so pri tej obilnomokri zabavi gosp. Kolenc, veleposestnik in okrajni odbornik iz Juvanja, nadučitelj Terčak in kmečki fantje. Povod prepiru je dala skrivnostna drama iz Skokove žage. Gosp. nadučitelj je hotel izzivajoče pomiriti z govorom na stolu stoječ, a je moral kmalu umolkniti, ker ga je v njega vržena steklenica hudo ranila. Ranjenih je bilo še precej fantov, med katerimi bo Ferdinand Stiglic, ki je še sedaj v bolnišnici v Ljubljani, prišel ob oko. Gosp. Irman je dobil zagovornika v osebi dr. Božiča iz Celja. Kljub temu so bile izrečene zaporne kazni po 10 in 30 dni, a Irman je dobil občutno denarno globo. Daljšo razdelitev stroškov in odškodnine za oko bo odmerila višja oblast. To je konec slabe igre v slabi tovarišiji. Merodajni krogi v Radmirju naj se postavijo bolj na stališče omike ter naj ji odprejo pot med ljudstvo, in zabranjeni bodo slični slučajji imenovane žage in krvave sobane. — Kmetje iz Radmirja.

c **Lubija**. Davek na pse so upeljali s prihodnjim letom občine Mozirje po 6 K, Rečica po 4 K in tudi druge občine. Ta naredba je povsod priporočati zaradi prevelikega števila psov, kar prav lahko povzroči stekline in še druge nepravilne. Denar porabijo občine za koristne namene, in kakor „Slov. Gospodar“ v 48. šte. poroča, se drži mozirski trg tega, da bo porabil ves skupiček za osuševanje močvirja v Lipoldovi blatni gasi. Vse za napredek!

c **Sv. Frančišek**. Odbor za ustanovitev nove občine Radmirje je z boleznijo gospoda J. Terčaka prenehal započeto delovanje. Prizadete občine Bočna, Rečica, Ljubno, Kokarje niso nič kaj pri volji, da bi se jim trgala kos za kosom, vsled česar bo ta up in nada splavala najbrž po Savinji!

c **Vransko**. Tu smo imeli minuli teden sv. misi-jon, ki so se ga udeležili verniki v velikem številu. Vodili so ga č. gg. jezuiti iz Ljubljane in p. gvardijan iz Nazarja.

c **Sv. Jurij** ob Taboru. Umrla sta: Brišnik Blaž, posestnik in bivši gostilničar „Pri Maliku“, in Gregor Cestnik, kmet v Šmiklavžu. — N. p. v m.!

c **Smarje pri Jelsah**. Na novega leta dan predstavlja naša „Mladeniška zveza“ prelepo zgodovinsko žalogrno: „Garcia Moren“. Prerokana igra je povzeta po resnici d godbi iz novejših časov in predstavlja smrt junaka za vero in verno ljudstvo — spada torej popolnoma v naš čas — in težko je najti bolj častu primerne igre. Z to pričakujemo najboljše udeležbe. Na sv. denie torej na novega leta dan po večernicah pri g. Hrbjanu. Vst. onina od 80 v dr. 1 K.

c **Kat. slov. izobraževalno društvo pri Sv. Petru na Med-edovem selu** priredi na Stefanovo po večernicah zabavni šalji srečolov s 150 dobriki Kartica stane 10 vin. Udje in prijatelji društva, na veselo sv. denie!

c **Št. Jurij ob juž. žel.** Tukajšnja okoliška požarna brambra priredi na praznik sv. Štefana takoj po večernicah v gornji dvorani Katoliškega doma veliko veselico s petjem in igro „Repostev“, čarobna burka v petih dneh jih Vaestranske pravice in navdušenje je porok, da se bo igra dobro obnesla kar bo zaslužena čast mladim igralcem. K občini udeležbi vabi uljudno odbor.

c **Št. Jur ob Taboru**. Bralno društvo ima na Stefanovo po večernicah poučen shod v cerkveni hiši z zanimivim spored m.

o St. Jur ob Taboru. Na god sv. Janeza po cekvenem opravilu ima bratno društvo redni občni zbor v cerkveni hiši. Zatem se vrši istotam občni zbor Orla. Vabimo vse stare in nove prijatelje društva. Odbor.

Brežiški okraj.

Rajhenburg. Dne 17. decembra zvečer so došli semkaj prevzv. knezoškof lavantinski, da izvršijo v samostanu oo. trapistov dvojno cerkveno opravilo. V nedeljo dne 18. decembra je prejel novoizvoljeni opat P. Placid Epalle, nečak umrlega opata Janeza Krst. Epalle, v samostanski kapeli v navzočnosti vse me-niške družbe, več sosednih duhovnikov, mnogo vernikov in gostov, od premilstlj. nadpastirja opatsko blagoslovljenje in znamenja nove časti med prav ganljivimi obredi, kakor so predpisani v rimskem škofovskem obredniku. Pri blagoslovljenju sta asistirala opat Gebh. Mair iz Zatičine na Kranjskem in opat Avg. Moulin iz Maguzzana na Italijanskem. Po sv. opravilu, ki je trajalo od 9. do 11. ure predpoldne, so vsi menihi kleče in s poljubom prstana svojemu novemu predstojniku obljubili vdanost in pokorščino. Pri skupnem obedu, katerega se je razen vladnega zastopnika barona R. Steeb in več gostov iz Rajhenburga udeležilo do 30 oseb, so prevzv. nadpastir s prisrčnim latinskim nagovorom čestitali novoblago-slovljenemu opatu ter se spominjali obeh najvišjih dostojanstvenikov, svet. očeta in presvetlega cesarja. — Popoldne so si vladika ogledali novo župnijsko cerkev Marija Lurd v Rajhenburgu, drugi dan, 19. decembra, pa so podelili v samostanski kapeli šesterim redovnikom višji red diakonata. Novi diakoni so: Tom. Akv. Planinšek od Sv. Lovrenca na Dr. p., Konr. Jankovič iz Lupoglave na Brimorskem, Vinc. Divjak iz Rajhenburga, Gabr. Monteoudiol iz St. Didier na Francoskem, Ang. Pečnik iz Koprivnice in Herman Vodenik iz Konjic.

b Rajhenburg. Dne 15. t. m. je umrl Janez Hlebec iz Kraje brde, v Rajhenburgu. Bil je mož stare korenine in blag značaj. — Bodi mu zemlja lahka!

b Rajhenburg. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi na praznik sv. Štef. na ginitivo ljudsko igr. „Nežika iz Bleda“. Začetek ob 8 uri popoldne. Ljubitelji nedolžne mladine, pridite pogledat, kakšno veselje vam boče narediti!

b St. Vid pri Planini. Naše kmečko bratno društvo priredi na Štefanovo ob pol 3 popoldne dve gledališki predstavi in sicer: „Vestalka“ in „Kmet Her. d.“. Vsi, ki si želite prijetne zabave, ste prijazno vabljeni.

b Podstrda. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi dne 26. grudnia dve zanimivi gledališki igri. Prizorujemo obilne odeležbe. Odbor.

Narodno—gospodarski paberki.

Draginja je med nami. Vse je postalo dražje, kakor je bilo pred 10. leti. Zraven draginje pa smo prijadrili še tudi v čas, ko je med nami zelo malo denarja. Denarne družbe so vtaknile milijone in milijone denarja v nova podjetja ter ga odtegnile splošnemu prometu. Dežele in občine jemljejo denar iz bank in drugih denarnih zavodov, da plačujejo svoje dolgove. Avstrijska državna polovica je najela zadnja leta več sto milijonov znašajoča posojila v Avstriji in Nemčiji. Istotako je storila ogrska državna polovica, kajti francoski in angleški denarni motogci ji iz političnih razlogov niso hoteli dati posojila. Anglija in Francija ne marata za našo zvezo z Nemčijo, vsled tega nam nočeta dati nobenega denarja več, in tako nam naša zveza z Nemčijo pride jako drago. Vedeti je tudi treba, da je mnogo razpoložljivega denarja sedaj v času draginje v rokah špekulantov, ki na borzah in na tihem poskušajo svojo srečo.

Zraven draginje živil, obleke in drugih življenjskih ter gospodarskih potrebščin imamo torej tudi draginjo in pomanjkanje denarja. Ta tesnoba denarja se čuti povsod, tudi pri nas na Slovenskem. Posameznikom in denarnim zavodom gre tesna za denar, ker se mnogo več po njem povprašuje, kot v navadnih, cenih časih. Toda samo nespameten ali zloben človek bi mogel z ozirom na omenjena dejstva trditi, da obstoji kje kaka nevarnost za denar. Varno je vse bolj, kakor kedaj, ker v draginji raste tudi vrednost zemljišnih izposojil, a tesno in drago je vse.

Pravzaprav je dandanes cel svet velika trgovina. Vse trguje. Viničar s svojo perutnino, kočar s svojo živino, kmet s svojimi poljskimi pridelki, tržan in meščan s svojimi rokodelskimi, obrtnimi in industrialnimi izdelki.

Leta 1895. se je na celem svetu preko carinskih mej različnih držav spravilo blaga potom trgovine za 71,5 milijard mark (ena marka je 85 vin.) Toda že leta 1900 je svetovna trgovina poskočila na 90,3 milijarde mark, 1905 je znašala 112,5, in 1907 že 131 milijard mark. Slaba letina leta 1908 in nasledki polomov mnogih podjetij v ameriki je povzročilo, da je l. 1908 znašala svetovna trgovina samo 121 milijard; a 1909 je zopet poskočila in še bolj tekoče leto. V teku 15 let se je torej svetovna trgovina podvojila.

Svetovna trgovina ima namen, da pomnoži narodom dobrine zemeljskega življenja in da povzra delu ceno. Vsako, tudi najmanjše gospodarstvo čuti utripanje svetovnega prometa. Ako je žetev slabo izpadla, če carina zabranjuje uvoz inozemskih živil, če so se zvezali imejitelji železnih rudokopov ali petrolejskih

jam, da ženejo cene kvišku, če je postal sladkor dražji, ena ali druga sprememba v svetovnem trgovskem prometu, se čuti tudi v najbornejši koči.

Ker stanje na svetovnem trgu učinkuje na vsako družino, na vsako hišo, zato pa se nam je treba tudi brigati za gibanje v svetovnem gospodarstvu. Tudi slovensko časninarstvo bi se moralo baviti s temi dogodki, kar bi bilo gotovo bolj koristno, nego se boriti proti klerikalnim zmajem ali pa celo proti strupu iz Judeje.

Vse države hočejo novih dohodkov. Finančni ministri in politiki si belijo glave, odkod dobiti novih virov. Stare davke zvišati, to je sicer najlažje, a proti temu se vse brani.

Zdaj so iztuhtali nov davek, a že je močan odpor proti njemu, ker pravijo, da je krivičen. To je davek na vrednostni prirastek. Kolikor nam znano, je ta davek vpeljan na Kranjskem, Predarliskem, Gor. Avstrijskem in Trstu. Nemška država ga bo vpeljala kot državni davek. Kaj je podlaga temu davku? Če si kupil tik mesta oral zemlje in če se je začelo mesto močnoširiti, potem je gotovo, da se je v teku 10 let tvojemu oralu zemlje vrednost povišala. Vrednost je torej brez tvoje zasluge prirastla. A recimo, ti si vodilna oseba v mestu in si mnogo storil, da se je začelo mesto dvigati in širiti. V tem slučaju pa je prirastla vendar vrednost tvojega truda, in ti si krivično obdačen.

Zato pa hočejo nekateri drug davek, namreč davek na premoženjski prirastek. Če si dokupimo novo njivo, imamo denar, ali vsaj upanje do denarja, vsled tega tudi lahko več davka plačam. Toda tudi proti temu davku, ki pa ni še nikjer vpeljan, se že oglašajo. češ, zadel bi samo hiše in zemljišča, ne pa denarne motogce. Prav imajo.

Književnost in umetnost.

§ **Najlepše književno darilo ob Božiču**, ko se glasi po vsem svetu spev „... in mir ljudem na zemlji...“, je esperantska slovnica. Mednarodni jezik esperanto hoče pobratiti vse narode, sodelujte vsi, „ki ste dobre volje“, pri tem velikem mirovnem delu; naročajte esp. slovnico ter jo širite med svojimi znanci! Esp. slovnica stane s poštnino vred 1'30 K pri založniku Lj. Koser, Jursinci pri Ptuj, Stajersko.

§ **Crna žena.** Ta krasna, iz domače zgodovine zajeta povest, je izišla ravnokar v zalogi Katoliške bukvarne v Ljubljani kot ponatis iz „Domoljuba“. Povest je zajeta iz najzanimivejše in najviharnejše dobe naše narodne zgodovine, namreč iz časa turških bojev in kmečkih uporov. Broširana stane le 1 K 40 v., vezana pa 2 K, ter se dobi v Katoliški bukvarni v Ljubljani. Povest je vredna, da si jo nabavi sleherni kmečka hiša.

§ **Dekle z biseri.** Povest iz prvih časov krščanstva. Ta krasna, izredno zanimiva povest je ravnokar izšla kot 13. zvezek „Ljudske knjižnice“ v zalogi Katoliške bukvarne v Ljubljani. Knjiga stane 2 K 40 vin., krasno vezana pa 3 K 20 vin.

Iz celega sveta.

Zoper očesno utrujenost beremo v nekem listu prav preprosto zdravilo. K litru vode se naj primešata dve žlici dobrega žganja in malo soli; vse to se mora dobro premešati. In sedaj je treba samo še vsako jutro in večer obrisati oči s cunjico, ki se je napojila v tej mešanici. — Ako se obrnese, je vsekakor zelo preprosto, ceno in koristno zdravilo za vse, ki veliko delajo ob umetni razsvetljavi.

Štrajk tatov. Iz Varšave poročajo: Na cestnih vogalih so pred kratkim ponoči nabili ondtni tatovi sledeče oznanilo: „Mi, združeni tatovi varšavski, s tem javno naznanjamo, da začnemo stavkati in da se odpovemo svojemu rokodelstvu. Policija se je dosedaj zadovoljevala s polovico našega plena, zdaj pa zahteva 75 odstotkov, tako, da nam ostane od vsakega ukradenega rublja samo borih 25 kopejk. Če ostane policija pri svoji zahtevi, tedaj smo prisiljeni, opustiti svoje rokodelstvo, ker ne moremo pod takimi pogoji pošteno živeti.“ Policija išče povzročitelje tega špasa, ki jasno obsojajo podkupljivost varšavske policije.

Kako čitat časopise? Važnejše članke počasi in s premislekom prebiraj! Članke in poročila, o katerih meniš, da bi ti kdaj kakor tvarina za predavanja mogli služiti, izstriži in shrani v posebnem zavoju, da jih lahko najdeš, ko jih boš rabil. Ni pa dovolj, da prebereš časopis, treba je, da se s svojimi tovariši tudi razgovarjaš o vsebini posameznih člankov. Tak razgovor je zelo koristen, kajti pri tem se človek izvežba, da si upa brez strahu v manjših družbah nastopati kakor govornik. Za društva je posebno važno, da na tak način izvežba svoje člane. Osebna agitacija ni skoro nikjer tako potrebna, kakor pri društvih, posebno v onih društvih, ki zbirajo pod svojim okriljem tudi mladino. Osebno pa bo agitiral uspešno le tisti, ki je v tem izvežban in zna na napade nasprotnikov dati dovoljen odgovor. Potreben pouk v tem pa podaja čitanje časopisov in priprostih spisov.

Operacije v starih časih. V starih časih, ko so ranocelniki neradi odstranjevali človeku bolne ude, pač ne moremo pojmiti, kako grozno surovo so postopali. Bil je že napredek, da so po odvzetju kakega uda, da bi ustavili kri, vtaknili operiran ud v vrelo olje.

Ko je markiz Deklo trpel na tolščici, so mu okoli leta 1190 zdravniki kar prerezali trebuh. Seveda je bil na ta način za vedno osvobojen vseh bolečin. Avstrijski vojvoda Leopold je dne 26. decembra 1194 padel na neki viteški bojni igri s konja in si ob padcu tako nesrečno zlomil goleno, da so koščeki kosti visoko molili iz kože. Zdravniki so ga obvezali, niso si pa upali mu odrezati noge. Tedaj je vojvoda sam položil sekuro na ranjeno nogo, in njegov komornik je moral trikrat udariti s kladivom po sekiri, tako, da je noga odletela proč. Seveda je umrl tudi ta ranjenec. Še 200 let pozneje niso postopali ranocelniki nič mileje. Ko je nadvojvoda Albrecht, poznejši cesar, menil, da je zastrupljen, so ga zdravniki obesili tako, da mu je visela glava navzdol in so mu iztaknili eno oko, da je „iztekel strup“. — Ako so postopali ranocelniki tako s kralji in cesarji, kako so postopali šele z navadnim ljudstvom.

Koliko velja žena? Neki ameriški ženski list je priobčil cene, za katere je mogoče dobiti pri različnih divjih rodovih ženo. Najdražje so žene pri Kafrih. Kajti pri njih velja žena od ene do deset govedi, kakršna je pač ženska. Na Kamčatki žena že ni toliko vredna; dobi se jo lahko za par severnih jelenov. Čudna je cena žene pri turkeških Tatarjih. Tamkaj se mora plačati za ženo toliko masla, kolikor tehtata žena. Poceni pa so v Ugandi, kjer se more dobiti ženo za nekoliko patronov ali pa za škatljo igel. Gotovo najcenejše pa so žene v avstralskih pragozdih, kjer se jih more dobiti za škatljo vžigalic.

Draginja na Ruskem. Zasebna komisija, ki jej je poverjeno proučevanje razlogov, radi katerih čim bolj narašča v Rusiji draginja, je ugotovila, da so se v zadnjem desetletju podražile vse potrebščine za celih 18%. Cene mesa n. pr. so od leta 1890 poskočile za 50 do 60 odstotkov. Glavni razlogi tej draginji so: propadanje živinoreje, podraženje krme, naraščajoča potreba mesa, karteli zalagateljev mesa itd. Cene masla so narasle za 20%, cena soli za 4 do 6 kopejk po pudu.

Zene proti pijanstvu. Odposlanstvo dvajsetih članic zveze mažarskih gospodinjskih društev se je predstavilo pred dnevi ogrskemu ministrskemu predsedniku grofu Khueni in mu sporočilo prošnjo zveze. Voditeljica odposlanstva je prosila ministrskega predsednika, naj odredi, da se nedeljski počitek od sobote popoldne do ponedeljka zjutraj raztegne tudi na žganjarne in gostilne. Pripomnila je, da je odposlanstvo že šestič z isto prošnjo pri vladi, naj pomaga, da se omeji pijančevanje. Delo gospodinjskih društev pa bo ostalo brezuspešno, ako ga vlada odločno ne podpira. Orisala je žalostno sliko, ki se nudi na budimpeštanskih ulicah od sobote popoldne do ponedeljka zjutraj. Ministrski predsednik je odgovoril, da je prošnja popolnoma upravičena ter da vlada sama stremi po tem, da se omeji pijančevanje. Obenem je prosil odposlanstvo, naj zveza gospodinjskih društev nadaljuje svoje delo proti alkoholu ter naj uporablja vsa sredstva, ki so mogoča.

Poročilo o živinskem sejmu v Gradcu dne 15. dec. 1910.

Na sejmu je bilo 264 volov, 76 bikov, 9 krav in 4 teleta. Prodajali so se dobro rejeni voli od 92 do 104 K, srednje debeli voli od 82 do 94 K, suhi od 76 do 80 K, dobro rejene krave od 70 do 80 K, srednje debele od 56 do 68 K, suhe krave od 46 do 54 K, biki od 78 do 94 K.

Poročilo o živinskem sejmu na Dunaju dne 17. decembra 1910.

Na sejmu se je prignalo 588 komadov goveje živine in sicer 1319 komadov rejene živine, 82 komadov pašne živine in 347 komadov suhe živine. Prodajali so se dobro rejeni voli od 74 do 83 K, biki in krave od 80 do 107 K za 100 kg žive teže.

Svinjski sejem na Dunaju dne 17. dec. 1910.

Naznanjenih je bilo 13120 svinj, prgnalo se je pa ob začetku sejma samo 5/95 prašičev in 6/06 debelih svinj, skupaj 12101 svinja. Piščevale so se dobro rejene svinje od 1 K 40 vin. do 1 K 42 vin., srednje svinje od 1 K 32 vin. do 1 K 36 vin., lahke vrste po 1 K 22 vin. do 1 K 30 vin. za 1 kg žive teže.

Najnovejše novice.

Preč. gg. župnike nujno prosi tiskarna sv. Cirila, da blagovolijo takoj naročiti potrebne spovedne listke, ker pozneje vsled mnogoštevilnih naročil v par dneh ni lahko mogoče vsem gospodom naenkrat ustrediti.

Smrtna kosa. Anton Muhič, šestošolec mariborske gimnazije, je v ponedeljek dne 19. t. m. ob 7. uri zjutraj umrl. Pogreb se je vršil v sredo. — Ranjki je bil doma pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Že 3 mesece je bolehal in je bil letošnje šolsko leto ves čas doma. N. v m. p.!

Iz pošte. Poštni adjunkt Albin Lichtenegger v Gradcu je imenovan za poštarja prvega plačilnega razreda v Braslovčah.

Nov brzojavni urad. V Ivanjkovcih pri Ormožu so dne 20. t. m. otvorili nov brzojavni urad ter ga izročili prometu.

Listnice predavateljev.

Celje, Sv. Tomaš pri Ormožu: Preprosto za to številko. — Dramlje, Bečica, Globoko, St. V. d. pri Groselnem: Tokrat ni bilo mogoče, objavimo prihajajoč. Vrb. rg. 3. je odposlalo prvemu dopisniku, da nam odgovori. — Zdole: Preosebno in žaljivo.

Pridobivajte nove naročnike!

Lepa darila za Božič in Novo leto v veliki izbiri se dobijo pri **E. Ilichu, slaščičarju** Maribor, Gor. Gosp. ulica 38.

V najem

se odda pod jako ugodnimi pogoji kmečko posestvo na Zg. Ponikvi pri Žalcu. Pojasnila daje pisarna dr. Karlovška v Celju. 971

Naznanilo!

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel

brivnico

v Tegetthoffovi cesti št. 22 v hiši dr. Kaca.

Opozarjam, da je moja brivnica edino slovensko podjetje te vrste v Mariboru. Potrudil se bom vedno, da bom občinstvu vsestransko vstregel, zato se priporočam vsem narodnim krogom.

Juro Gredlič,

brivec.

Svoji k svojim!

Kupci, pozor!

Uljadno naznanjam stem, da so na razpolago tukaj ob meji vsakovrstna dobičkonojna posestva, pri katerih blage volje brezplačno posredujem, le pisemenim vprašanjem se prosim za odgovor. Josip Serbec, pos. sin v Gradiški, p. Pesnica. 967

Proda se lepo posestvo, v sredi trga zraven farce cerkve in tik glavne ceste. Vse njive so v ravnini in v dobrih stanju. Obstoji iz treh kozocev in sed sto sadnih dreves, štirih lepo obrasčenih gozdov. Ker sta pri posestvu dve hiši in skoraj preveč njiv za enega posestnika, prodam tudi na dvoje po želji kupca. Več pove J. Jenčič, posestnik v Loki pri Zidanem mostu. 968

Sprejme se pošten, zanesljiv in močan hlapec. Kje pove upravnistvo. 969

Zahvala.

Vsem udeležnikom, ki so povodom prerane smrti mojega soproga, gospoda

Ivana Spritzei,

nadučitelj in posestnik,

16. t. m. v izredno velikem številu spremili na zadnji poti, oz. izrazili nam zaostalim žalujočim svoje tolažilno sočutje ob nepopisni izgubi, izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekamo preč. g. P. kapucinu Benkotu Čirič, za ganljivo slovo v cerkvi in velecenjenemu gosp. nadučitelju A. Požegarju, za ganljiv govor v cerkvi in odprtem grobu. Nadalje nam je sveta dolžnost, zahvaliti se častiti duhovščini za slovesen sprevod, gosp. Jožefu Čonč, učitelju in pevovodju kakor tudi vsem jareninskim pevcem in pevkam za krasni „requiem“, velecenjenemu učiteljstvu za milodoneče žalostinke doma in na grobu, vsem blagim dariteljem krasnih vencev, vsem ljubim sorodnikom, dragim prijateljem in znancem od blizu in daleč in nežni šolski mladini za izkazano zadajo čast. 964

Žaluječa rodbina.

Za božič in novo leto

priporoča trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Goričar & Leskovšek, Celje.

Svileni, barvani in krep papir v vseh barvah, pedobice za jaslice, narajene jaslice, zlato peno, barvo za mah, perje za cvetljice, žico itd.

Dopisnice za božič in novo leto

v največji izbiri po najnižjih cenah. — Okraski za božično drevo in umetne cvetljice. Kasete, albumi za poezije, slike in dopisnice v veliki izbiri.

6 belih

rjuh zelo debele in po 2 metra 14 kron po 2 1/2 m po 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/2 m 20 K razpošilja franko narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

Lepo posestvo, nova zidana hiša v dobrem stanju, pod, goveji in svinjski hlevi, dobro obdelana zemlja, lepi sadonosniki, se po ceni zaradi preselitve proda in so tudi lažka plačila po dogovoru. Kdor želi kupiti, naj se ogasi pri Jožefu Oset, Platinovec pri Grobelnem št. 21. 928

Pozor kupci. Na prodaj je posestvo obstoječe iz zidane hiše s 3 sobami, zidane kleti, zidanega živinskega hleva za 8 glav živine, kozolca, p. da, svinjskega hleva za 8 svinj, 4 njiv, 1 travnika, 2 vrtove in lepega prostora ob glavni cesti, pravičnega za vsako stavbo. Cena 6000 kron. Potrebno samo 1800 K; drugo ostane lahko vključeno. Več se izve pri Jožefu Bah v Kozjem, Janezu Leskovšek, pos. in gostilničarju v Rajhenburgu in Jeri Golob, pos. v Spod. Brezovem pri Blanci, okraj Sevnica. 950

Bencin motor 5-8 HP, rabljen, pa kakor nov popravljen, se z jamstvom in vsemi pripadninami proda. Vpraša se pri g. Ernstu v Eylet, strojno ključavničarstvo, Maribor, Schlachthofgasse 954

Lepo dobičkonojno posestvo, ki meri 47 oralov in je vse skupaj, obstoje iz 18 oralov gozd., 7 oralov lepega sadonosnika, lepe rodovitne njive, lep vinograd, kjer se pridelava nad 50 p. lovjakov vina, nadalje 7 oralov travnikov s tremi košnjami na leto, 2 vrta za zelenjavo, potem je 7 poslopij, vse lepo in zidano in z opeko krito, je ena gospodarska hiša s 3 sobami, kuhinjo in čumato, potem zopet eno gospodarsko poslopje, kjer je zraven shramba za žito, spodaj 2 kleti in zraven stiskalnica veliki goveji in konjski hlevi vse obokano, lepi, veliki svinjski hlevi, zraven dvarnica, lepa vinararska hiša, zraven velika stiskalnica, spodaj velika klet. Potem je velika enonadstropna vila z 8 lepimi sobami in ena kuhinja, jedilna shramba, zraven vile mlin, ki nese na leto najmanj 1600 K in zraven se lahko veliko svinj redi, en veliki kozolec za radi smrti proda. Posestvo bi bilo tudi za kakšno obrt, živinorejo in letovinarje. Posestvo leži četrta ure od železniške postaje, četrta ure od vsaki in farni cerkve in prav mirnem kraju. Cena je 28 000 kron. Plačati je treba 8000 K, drugo ostane lahko na posestvu vključeno. Več se izve pri g. Jos. Sajličniku, gostilničarju pri Sv. Jerneju, p. Sv. Duhu—Loče. 952

Posestvo v Laporju, z 16 vralov zemljišča, obstoječe iz dobro obdelanih njiv, travnikov, in lesa se proda. Hiša je blizu cerkve in bliizu chr. ceste. Cena je 18000 K. Jožef Stumpf posestnik v Laporju. 948

Želim kupiti dobro obranjen harmonij. Kdor bi takega imel na prodaj, naj to naznani Francu Hovnik, organistu v Pamečah pri Slovonjgradu. 965

Srbna vdova, 35 let stara, na novem postopju, blizu železnice, želi pridnega kmetarja z nekaj premoženjem omožiti. Naslov se presli pod „dobro srce“ na upravnistvo. 959

18 do 20 let stara, pridna, mirna, skromna deklica, ki zna nekaj šivati in ima veselje iti na deželo, se sprejme kot sobarica s 1. januarjem. Plača po dogovoru. Vpraša se pri gosp. Karolini Ščaričnik v Majšpergu pri Ptujski g. 951

Posestvo, obstoječe iz 9 oralov zemljišča, 2 orala sta sadonosnika 3 orala senoška, 4 orala njiv. Od pesniške postaje četrta ure oddaljeno. Hišno poslopje je krito z opeko. Cena 7000 K vključeno ostane 4000 K. Naslov v upravnistvu. 947

Hiša, obstoječa iz 4 sob, 8 kuhinj, gospodarsko poslopje, 1 orol zemljišča, se po ugodni ceni proda. Četrta ure od mesta. Vpraša se v pekariji gospe Juliane Kocbek, Trška cesta 11, Magdalensko predmestje, Maribor. 948

Skoraj zastoj!

Gramofon za 15 K

obstoječ iz politirane školjke v velikosti 23x22x13 cm koncertne membrane, raznobarvne trompete v premeru 47 cm; jako priljubljen in glasen aparat. Velike plošče po 250 K, 1000 igr 160 K. Tako po ceni samo pri Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor. Oddaja se tud na obroke. Jako umestno dario. 883

Lepo posestvo z 4 1/2 orala zemljišča, lepi sadni vrt in brajje, travnik in njiva, hiša in gospodarsko poslopje, se proda v Spod. Peberžah št. 64 pri Mariboru pri Holu. Cena 10.000 K. 970

Meso! Čebelnj strdi! Pitne gosti za Božič! Razpošiljam na za dovoljnost vsak dan prasnno pra teleče in goveje meso od stega po 10 funtov zavoj po 5 K, 1 orlma drobna gos, čedno skubljica po 10 funtov zavoj po 6 K 20. 10 funtov zajamčeno pristne čiste zlatorumne čebelnj strdi po 6 K. J. Kleiner, Podwoločyska št. 57, Avstrija. 974

Sedem polovnjakov starega vina leta 1909, s bo dse 27. decembra 1910 od 11 ure predpoldne na posestvu umrle Marije Rakuž, omožene Zula, prostovoljno prodajalo. 972

Pojasnila o inseratih daje

upravnistvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 17. decembra 1910.
Trst . . . 58 8 25 72 52
Linc . . . 53 41 51 61 17

Gospa ravnateljica

je naročila vzorce tkanin in ilustriran cenik perila od tvrdke:

Oswald Lilak, tovarna za tkanine in perilo, Bad Belohrad, in se je pričelala: perilo te tvrdke, ženske, posteljno, ali moško perilo, je najlepše! 794

Pisite tudi po cenik in vzorce. Nikjer ne kupite tako po ceni: Ženske hlače z okraski, komad K 1-50. Ženski korseti z okraski komad K 220. Žensko spodnje krilo, belo komad 4 K. 30 m lepih ostankov 12 K.

Gostilna se proda v Studencih pri Mariboru. Plačati je treba 15.000 K drago pa ostane vključeno. Vpraša se Šolska ulica 9. 968

Godbeni avtomat

2 in pol metra visok in en meter širok, plošča s premerom 74 cm z bisalom, ki zelo dobro igra, primeren za gostilničarje na deželi, odda po ceni N. Horvat, Maribor, St. lna ulica 5. 920

Iščete se: Raznašalec kruha, in cskrbnica (Wirtschafterin) letna plača 200 - 240 Kron; 2 pekarska učence z mesečno plačo. Vpraša se pri Jožefu Berlinger, Vurberg pri Ptuj. 940

Čistokrvnen merjasec, „Ramar“ se nabaja v Mariboru Vinorejska ulica 35. 946

Za nakup

modno blago za ženske obleke, svilate in druge robe, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje itd. priporoča

modna in manufakt. trgovina

M. E. ŠEPEC

Maribor, Grsjski trg,

Velik novi hram z lepim sadonosnikom se takoj proda. Hram obstoje iz dveh velikih sob, ene kuhinje in ene čumate. Za ceno se izve pri T. Mažu Klisinc, na Gor. Bregu št. 20 pri Ptuj. 774

Na prodaj je novo sezidana hiša, zraven dva orala zemlje v Slov. Bistrici. Hiša je sposobna za vsako malo obrt. Pojasnila daje Janez Novak, posestnik in oštir v Slov. Bistrici. 921

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragoceno, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Judi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 8-60
Pristna srebrna ura „ 7-
Original omega ura „ 18-
Kuhinjska ura „ 4-
Budiljska, niklasta „ 8-
Poročni prstani „ 2-
Srebrne verižice „ 2-

Večletna jamstva

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kapeleja zlatar in srebro. 966

Lepo posestvo, obstoječe iz pol orala gozda, 4 in pol orala njiv in travnika, ki je zasajen s sadnimi drevesi, z lepo zidano hišo in hlevi vred, le na prodaj. Pojasnila daje Vladimir Pušenjak, nadzornik v Mariboru. 952

Štefan Kaufmann

trgovina z železnino
23. Handgraben
priporoča
štedilnike
in vsakovrstno posodo.

Stampilje

iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Naslov za
brzoyave
Brikettid-
Dunaj.

Telefon št.
4236.

958

Si je mahoma
prihorila prvo mesto.

Za nastavo v stanovanjskih radi posebne varnosti oblastveno dovoljeno. Za razsvetljavo vsake vrste od 1 do 30 plamenov najcenejši sistem, ki se je tudi najboljši izkazal. Zahtevajte prospekte zastanj.

Generalni zastop **Zinauer & Co.**

Sv. Jakob v Slov. gor.

Najidealnejša
luč doma

Brzoparilniki za krmo

ALFA so najbolji!

Velika prihranitev na času,
na kurivu in najboljša krma

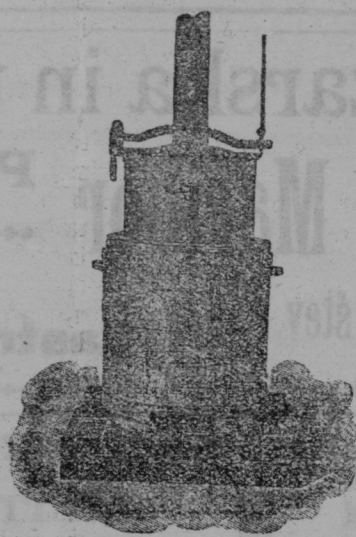
930

to so največje prednosti istega.

Zahtevajte cenike!

Dopisuje še slovensko!

Delniška družba **ALFA SEPARATOR** Dunaj XII.

Našim gospodinjam

priporočamo

le edino Pfeifer-jevo
milo, ker le to na-
pravi brez truda snež-
no belo perilo!
Pazite na vtis Pfei-
fer in znamko :: ::
tiger

926

Fr. Korošec,

trgovina z železom in
špecerijo v Gor. Radgoni

769

Priporoča na nove vpeljano svojo veliko zalogo
vzakovrstnega železja, kakor tudi okove za poslop-
ja, orožja, kotle, peči, štedilnike, kuhinjsko poso-
do, premog, kovaško oglje, koks, teer, karbolineum,
firnis, salonski petrolej na debelo in drobno, vsake
vrste barv suhe in oljnate. Posebno pa priporoča
za sedanji čas, veliko izbiro železne pozlačene kri-
že vsake kakovosti in velikosti z zlatimi napisi
vred in s kamenitimi podstavkami po nizki ceni.

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam cepljene trte na
prodaj mosler-silvner, burgunder-beli, muškati V. rizling,
fulander, portogizer, kapčina, žlahtnina, beli in rdeči
traminec, ranfol, vse na riparijo-portalis cepljeno. Cepljene
trte stanejo 100 komadov 14 kron. Korenjaki 100 ko-
madov 3 krone. Naročila se sprejemajo, dokler je še kaj
v zalogi.
Janez Verbnjak,
posestnik in trtnar, Breg pri Ptaju.

879

posestnik in trtnar, Breg pri Ptaju.

Argentinsko

meso

za 80 vinarjev eno kilo

pač ne boste nikdar dobili; vsled tega kupujte
za Božične praznike, dokler je še dobiti, pšenično
moko št. 00 po kila za 36 h, lepa krušna moka
po 22, 24 in 26 h, jako lepi riž po 32 h, sladkor
v šteku po 76 h, ravno tako rozine, cibebe, vinske
jagode in vso špecerijsko blago, ki se dobi vedno
sveže pri 936

Ivan Sirk, Maribor

Glavni trg (rotovž).

Mezdno in mitniško zmlitev

kakor tudi zamenjavo vseh vrst žita oskrbuje
: najhitreje in najceneje umetni valčani mlin :

819

v Rušah pri Mariboru.

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

reg. zadruga z nem. zavezo,

naznanja, da ne bo uradovala od 17. decembra 1910 do 7.
januarja 1911 radi sestavljanja letnega računa.

Od 7. januarja 1911 naprej bo zopet uradovala vsak dan
od 8. do 9. ure dopoldne, po petkih pa od 9. do 12. ure
dopoldne. 935 Načelstvo.

Kaj pomaga dobra kuha,
če si bolnega trebuha!
Na želodcu ni bolan
Ta, ki živa

Najboljše krečilo želodca,

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost " " 4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Z mojo

240

!! umetno moštovo esenco !!

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod
izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače.

Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.

Dobi se samo

v drožeriji Maksa Wolfram,
Maribor, Gor. Gosposka ulica.

Svetovno mojstrstvo 783

v industriji ur končno osvojeno.

Vsled prevzeta edine prodaje sem v stanu za sam
K 4-90 ponuditi elegantno posebno ploščnato ameri-
14 kar. duble zlato švic žepno oro. Ista ima 86 ur
i dočo anker kolesje s premirano znamko „Speciosa“ in
je električnim potom prevlečena s pristnim zlatom
Jamstvo za točen tek 4 leta. 1 komad K 4-90 2 ko-
mada K 9-20 Vsaki uri se pridene zastoj fino pozla-
čena verižica. Brez risika, ker je dovoljena zamenja
vs oz. se denar vrne. E. Holzer, Krakov, Stradom 11/107

Edina slovenska kislavoda,

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najtolsjimi
planinskimi kislimi vodami, je

izborna zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni
krč, zaprtje, boleznin v ledviesh in mehurju ter pospešnje-
tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborna zdravilo
temveč je tudi osvežujoča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomostu 1896
in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošta
Guštanj, Koroško, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti

Del čistih dchodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško
slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino sloven-
sko kislavodo.

Prva češka sploš. del-
niška družba

za za-
varovanje na življenje

v Pragi

je edini slovanski delniški zavod, ki ima dokazano naj-
nižje cene in najboljše zavarov. pogoje ter je zares v
narodnih rokah. — Pojasnila o zavarovanju daje brez-
plačno: G. Fran Rakovič, urednik v Mariboru, Koroška
cesta 5. 59

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „Hotel pri belem volu“ (Tershek), Graška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL

„Pri belem volu“

prporoča

svojo veliko gostilno

30 sob za tuje po jako nizkih cenah

fjakerijo v hiši

Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po 4 1/2% brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

V svrhu varčevanja v malih zneskih daje vložnikom

domače nabiralnike

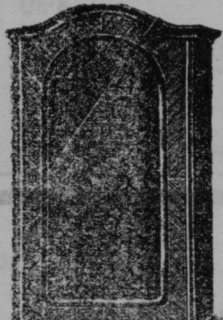
na dom zastonj, če vložijo prvokrat najmanj 4 K.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, ter na zastavo vrednostnih papirjev in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Dolgove pri drugih zavodih ali osebah prevzame v svojo last proti povrnitvi malenkostnih gotovih stroškov. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo zastonj pošt. hranilnične položnice. Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne

Varnostna in prisilna se sprejemajo vsaki dan v 17 urah, praznike dopoldne od 8.—12. ter od 3.—6.

Največja mizarska in tapetarska trgovina

Karol Wesiak - Maribor

Pohištva in posteljne oprave

..... po najnižjih cenah.

Genik in proračun zastonj.

Tegethova ulica šte. 19.

Lastna mizarska in tap. delavnica

Ceno Posteljno Perje

1 kg sivega, puljenega K 2.—, pol belega K 2.30, belega K 4.—, prava perje mehkega kakor puh K 6.—, veleprima oglašena najboljša vrsta K 8.—, mehkega perja (puha) sivega K 6.—, belega 10.—, prsnega puha K 12.— od 5 kg naprej 834 poštne prosto.

Narejene postelje

iz gostovitega, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (naukings), pernice, velikost 170x116 cm z dvema zglativama, to dve 80x56 cm, zadosti napolujene, novim, sivim, očiščenim, košatim in stanovitim perjem K 16.—, napol maha K 20.—, maha K 24.—, pernice sama K 12.—, 14.—, 16.—, zglativica K 8.—, 8.50, 4.—, pernice 180 cm x 140 cm velike K 15.—, 18.—, 20.—, zglativice 90x70 ali 80x60 cm, K 4.50, 5.—, 5.50, blazina iz gradla 180x116 cm K 13.—, K 15.— razpošilja po povzetju, zavojalna zastonj, od K 10.— naprej poštne prosto.

Maks Berger v Dešenici šte. 1015, Šumava.

Kar se ugaja, se zameni ali pošlje denar nazaj. Ceniki o blazinah, odejah, prevlekah in drugem posteljnem blagu zastonj in poštne prosto.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlikovnica in častni diplom k zlati kolajni. Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izborjen okus. Nad 7000 zdravniških pričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & K 2.60 in po 445 1 l & K 4.20.

Proda se manjša hiša

lepa hiša ob deželni cesti in železnici na Štajerskem, z velikim sadnim vrtom, gostilno in malo trgovino, katera se lahko razširi, ker ni eno uro na okolu nabene prodajalne.

Dalje: Josip Božič, posestnik, Stope pri Sevnici. 962

Kaplice za želodčni krč:

Stane ena steklenica samo 50 vinarjev.

Žganje proti trganju:

Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zglobovih in udih. Cena 1 K.

F. PRÜLL:

mestna lekarna pri c. kr. orb. MARIBOR, Glavni trg šte. 15.

Izjava.

Izjavljam, da so tiste besede, katere se n. izrazil zo per Jožefa Osojnik v Trebčah, neveresnične.

Sv. Peter pod Sv. gorami, dne 18. decembra 1910.

Franc Božiček.

Z gotovim uspehom

se za skrbno varovanje vsake rane uporablja Praško domače mazilo

Že 40 let se je izkazalo medicinsko vlažno mazilo, takozvano praško domače mazilo, kot neseljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljanje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 2.16 se pošljejo 4 pušice, za K 7.— pa 10 pušic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vinarjev.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „PRI ČRNEM DRU“

PRAGA, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. 250

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poštne hranilne položnice na raspolago (šek konto 87.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%. In na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri dragih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presejajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsake ure od četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsake sobote od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejemajo in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.

Posojilnica ima tudi na raspolago domače hranilne nabiralnike.

BOŽIČNA

PRILOGA

|| * || 1910 || * ||

|| * || 1910 || * ||

Na sveto noč.

K polnočnicam ljudje hitijo:
Rodil se je Gospod nebes;
zvonovi čuj, krasno zvonijo,
svetu naznanjajo čudes.

Srce sleherno mir objema,
obdaja čut ga blagodet;
približal čas se je rešenja,
ki čakal nanj rod dolgo let . . .

Oj z mano, z mano vrsta cela,
to sveto noč tja v božji hram,
pred jaslicami na kolena
padimo in molimo tam:

Na betlehemijski ko planjavi
nekoč se razsvetilo je,
se Bogu slava na višavi
in mir ljudem, glasilo je,

naj zadoni to petje znova,
ki rodu našemu veljaj,
in mukotrpnemu tlačanu
svobode zvezda zasijaj!

En sam pogled na nas klečeče,
en sam migljaj, rodov Gospod,
in dvigne se iz spon tlačanstva,
svoboden, čil, slovenski rod!

Starogorski.

Sveta božična noč.

(Spisal Ivan Kavanski).

Nebo je bilo prepreženo z oblaki in mrzel sever pihal je čez okolico ter se igral z majhnimi snežinkami, ki so padale polagoma na zemljo. Noč je razgrinjala svoja krila čez mesto, in mestni hlapeci vžigali so luči po ulicah. Nebroj luči je razsvetljevalo hiše. Staro in mlado bilo je v toplih hišah in se razveseljevalo okrog okrašenih božičnih drevesec in božičnih jaslic. Vse se je veselilo svete božične noči, in iz tisočerih src kipela je molitev proti nebu: „Čast Bogu na višavah in mir ljudem na vesoljni zemlji!“

Ali je bilo res vse veselo?

Ne. Neusmiljena žena, žalost, ni imela niti nočoj počitka. Poglejmo v Dravsko ulico števil. 27 v podstrešno sobico. Ze oprava je pričala, da morajo biti prebivalci ubogi, in da je tukaj nastanjena beda in žalost. V majhno pečko polagala je deklica drva, katera je kupila za zadnje vinarje. Bila je lepa devojka, in solze v očeh delale so jo še bolj dražestno. V majhni postelji ležal je fantič, star kakaj štiri leta, in na obrazu se mu je videlo, da ga tlači bolezen.

„Milica, ali pridejo kmalu mama?“ vpraša z rahlim glasom sestro.

„Če boš priden, Franček, kmalu!“ mu ta odgovori, nasloni se na posteljo in zaihti.

„Kaj ne, da prinesejo okinčano smreko, jaslice in tudi darilo?! Tudi štrukle nam spečejo, kaj ne?“

„Da, da!“ mu odgovori Milica in neštevilno solz udere se jej po lepem licu. „Revček ne boš jih videl nikdar.“

„Oh kako je bilo lani in kako pa je sedaj!“ vzdihne deklica in se zamisli v prijetne prejšnje čase.

V sosednjem mestu v Gosposki ulici imeli so njeni stariši trgovino v lastni hiši, ki je dobro uspevala. Pa ker je bila trgovina narodna, začeli so delati nemški in nemškutarski trgovci konkurencio ter s tem prizadjali narodni obitelji mnogo škode. Pa to bi ne bilo veliko, ko bi se oče ne zapletel v veliko pravdo, ki se je vlekla že več let. Edini, ki je svaril očeta pred to pravdo, bil je Ferdinand Potočnik, sin narodnega trgovca z manufakturnim blagom. Ferdinand in Milica sta se kaj rada videla, in po mestu se je govorilo, da bosta kmalu najbolj krasen par, kar kdo pomni. Ni čuda, da so se za Milico ozirale marsikatero oči, pa ona se za to ni zmenila.

Bilo je nekega lepega jutra. Milica je imela ravno neke opravke v pisarni, ko nekdo potrka. „Notri,“ reče s prijetno donečim glasom.

Vstopi Ferdinand. Bil je videti pobit, a vendar veselo reče: „Bog te živi, Milica!“

„In tudi tebe, Ferdinand! Držiš pa se ravno tako, kakor bi sam jesih pil in snedel kisle kumare;“ se pošali dekle.

„Milica, to je vse zaradi tebe. Par dni se, in imel bom „sabljico prepasano in puškico nabasano“ ter bom šel nad Turke ž njo.“

„Beži, beži! Misliš da ti bom verjela?!“

„Poglej!“ reče Ferdinand ter jej da listek v roke. Milica ostrmi. Na listku je bilo pisano, da mora biti v dveh dneh v Trstu.

„Ali mi ostaneš zvesta, Milica?“

„Do groba; in ti meni?“

„Tudi! — To prisegam.“

Drugi dan spremljala je Milica Ferdinanda na kolodvor, in marsikatero oko ju je zavidljivo gledalo. Na prsih imel je Ferdinand lep šopek iz rož in rožmarina, ki mu ga je Milica pripela v slovo. Na kolodvoru stisnila sta si roke, in iz prsi izvil se jima je vzdih: „Znabiti se vidiva zadnjikrat.“

Vlak prihiti in se ustavi. „Z Bogom!“ reče Ferdinand.

„Z Bogom!“ mu odgovori Milica.

Minevali so dnevi. Milica je dobivala redno pisma iz bojišča. Pisal jej je vedno Ferdinand, kako mu je šlo in da so mu sovražne krogle zmiraj prizanesle. Bil je povzdignjen za nadporočnika. Milica mu je redno odgovarjala. Pa naenkrat so pisma zaostala in s strahom je pričakovala Milica žalostne vesti.

Minil je cel mesec. Miličin oče je dobil pismo, da bo v glavnem mestu sklepčna obravnava. Z velikim strahom se je odpeljal. Zvečer po obravnavi sta ga čakali Milica in mati, pa z vlakom, s katerim je menil priti, ga ni bilo, in tudi z drugim ne. Drugo jutro pride pismo na Milico. Bilo je iz Bosne. Zapečateno je bilo s črnim pečatom. Milica ga s strahom odpre in hitro preleti z očmi vrstice. Prebledi; pismo jej pade iz rok. V pismu je stalo zapisano:

„Predraga prijateljica!

V kratkih besedah, zaradi pomanjkanja časa Vam naznanim žalostno vest, da je zadela krogla Ferdinanda pri naskoku na Travnik. Zgrudil se je ravno poleg mene na tla. Ali je obležal nezavesten ali mrtev, ne znam. Izrekam sožalje!
Izdravljam Vas in domače!

Ivan P . . . , kadet.“

Ko se Milica vzdrami, ni vedela, ali se jej je sanjalo, ali je bila resnica. Šele, ko je še enkrat prebrala pismo, vedela je, da hiso bile sanje. Nasloni se na mizico in joka kakor mali otrok. Ko se nekoliko izjoka, gre v pisarno. Pri mizi je sedela mati in ihtela. Milica zatre žalost in se dela, kakor bi se nič ne zgodilo. Skoči k materi in vpraša za vzrok žalosti. Ta jej da pismo. V njem je bilo zapisano:

„Draga žena in otroka!

Izgubljeni sme. Pravdo sem izgubil in konkurz je neizogiben. Ne kolnite me, temveč molite za mene!

Nesrečni mož, oziroma oče.“

Vsak si lahko misli, da je tudi ta drugi udarec hudo zadel Milico, pa vendar je še tolažila mater. Pa kjer gre dvakrat, pride tudi v tretjič, pravi pregovor. In ta se je tukaj uresničil. Nekdo potrka na vrata. Milica in mati si obrišeta solze in rahel glas: „no-

ter!“ se sliši. V pisarno vstopi poštni pot in prinese brzojav. Pokloni se in zopet odide. Bilo je zapisano: „Danes zjutraj ob 7. uri se je trgovec Franc B . . . ustrelil. Revežu se je zmešalo vsled izgubljene pravde. Truplo leži v mrtvašnici.“

Ko mati sliši te besede, pade raz stol na tla, Milica pa bolešno zakriči. Uslužbenci, ki so slišali ta klic, prihite in spravijo ženo v posteljo.

Ze drugi dan je bila trgovina zapečatená in čez mesec dni s hišo vred prodana. Materi je ostala le majhna svota denarja. Preselila se je v sosednje mesto in vzela v najem eno podstrešno sobo. Mater je ta udarec tako zadel, da je nevarno zbolela. Hčerka jej je skrbno stregla. Približeval se je sveti večer, a mati ga ni čakala, umrla je dva dni prej. Kdo more popisati žalost hčerke ob tem udarcu. Pa močno sree vse prenese. Edina tolažba bil jej je Aletni bratec Franček. Pa tudi ta je bil bolan. Njemu se je vedno dozdevalo, da se mati še povrne. Zadnje denarje je izdala za pogreb, zdravila za Frančeka in drva, da bi na sam sveti večer ne zmrzovala. In kaj pa sedaj?

„Milica!“ reče Franček s slabim glasom.

Deklica se predrami. „Kaj je Franček?“ reče bolešno.

„Lačen sem.“

„Le potrpi!“ reče Milica in si misli, kako bi mogla kupiti kaj hrane, kajti tudi ona razen skorjice kruha ni zavžila ničesar ta dan. Imela je dragoceno zlato uro, spomin na očeta. Na to se spomni. Pa da bi prodala zadnji spomin, zdelo se jej je strašno. Slišala je o nekem trgovcu, ki je rad pomagal siromakom v sili. Temu je sklenila zastaviti to uro, in če se jej posreči dobiti kje kako službo, jo takoj reši. „Ti-hodi Franček ta čas, jaz sama grem kaj kupit,“ reče, se zavije v plašč in odhiti po ulicah proti omenjeni trgovini. Ljudje so zvedavo gledali za njo in ugibali, zakaj še hodi ta krasotica v tako mrzlem večeru na ulici.

Trgovcu je potožila svojo bol in mu ponudila uro v zastavo. Trgovec jo je motril nekaj časa, potem pa dejal z rahlim glasom: „Le hrani si to uro, jaz ti drugače zaupam. Poznam te, da si poštena gospica, in za potrebo ti posodim to malenkost: Odpre listnico ter jej izroči petdesetak. Po novem letu potrebujem eno prodajalko in takrat si mi dobro došla. Da jej še božično drevesce, jaslice in raznih okraskov ter jej vošči vesel Božič. S solznimi očmi se mu je Milica zahvalila, nakupila potrebnih reči ter odhitela proti domu. Trgovec je bil nekaj kot uslužbenec pri njenem očetu, kateri mu je mnogo dobrega storil. Pa tega blagi mož ni hotel razodeti.

Prišedši domov, skuhala je Milica kave, katero je Franček veselo zavžil. Na njegovo veliko veselje postavila je božično drevo in jaslice.

„Kje pa so mati, bi se oni tudi veselili?“ vpraša Franček.

„Oni so daleč, daleč. Če boš priden, prideš enkrat k njim.“

Sem od cerkve se zasliši srebrn glas zvonov, Milica poklekne in vroča molitev kipi iz njenega sr-

